

**UCHWAŁA NR XXXIII /210/2013
RADY GMINY NIECHLÓW
z dnia 30 grudnia 2013 r.**

**w sprawie: przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Niechlów na lata 2014- 2020.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2013r., poz. 594 ze zmianami) w związku z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2013 r., poz. 135 ze zmianami)

Rada Gminy Niechlów uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów na lata 2014-2020 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1stycznia 2014r

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy Niechlów
Ewa Pietrowiak

UZASADNIENIE
do uchwały Nr XXXIII/210/2013 Rady Gminy Niechlów
z dnia 30 grudnia 2013r.

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013r.,poz. 182 z. późn. zm.) oraz art.4 ust 2 ustawy z dnia 12 kwietnia 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2013 r.,poz.594 ze zmianami)

Strategia pozwoli na wprowadzenie lokalnej polityki społecznej.

Dokument określa misje oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrażanie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązywania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki.

Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni wykluczeniem społecznym .

Strategia stanowi materia wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez Gminę środków finansowych, jak i szerokiej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Załącznik do Uchwały Nr XXXIII/210/2013

Rady Gminy Niechlów

z dnia 30 grudnia 2013 roku

Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Niechlów
na lata 2014-2020

2013

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA	4
1. STRUKTURA STRATEGII	4
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII	6
II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA	19
1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY	19
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	19
3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	20
4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	21
5. SYTUACJA GOSPODARCZA	22
6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY	23
7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	26
8. BEZDOMNOŚĆ	27
9. EDUKACJA	28
10. KULTURA	29
11. SPORT I REKREACJA	30
12. TURYSTYKA	31
13. SYTUACJA DZIECKA	32
14. OCHRONA ZDROWIA	35
15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	36
16. POMOC SPOŁECZNA	36
17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	45
18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE	47
19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO	51
20. SEKTOR POZARZĄDOWY	58
21. ANALIZA SWOT	60
22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY	68
III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	70
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	70
2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI	87
3. PROGRAMY I PROJEKTY	88
IV. UWAGI KOŃCOWE	93
SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW	94

WSTĘP

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które, oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwia dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. Na poziomie zarządzania lokalnego (gminnego), w zakresie polityki społecznej, podstawową rolę wśród tego typu planów pełni strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Niniejsza strategia została opracowana w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Niechlowie przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy gminy oraz eksperci.

Dokument ma charakter kilkuletni; został przygotowany na lata 2014-2020. Jest zgodny z założeniami odnoszących się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. STRUKTURA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu. Obejmuje również ocenę stopnia wdrożenia strategii obowiązującej w poprzednim okresie programowania.

Część diagnostyczno-analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet, skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy). Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:

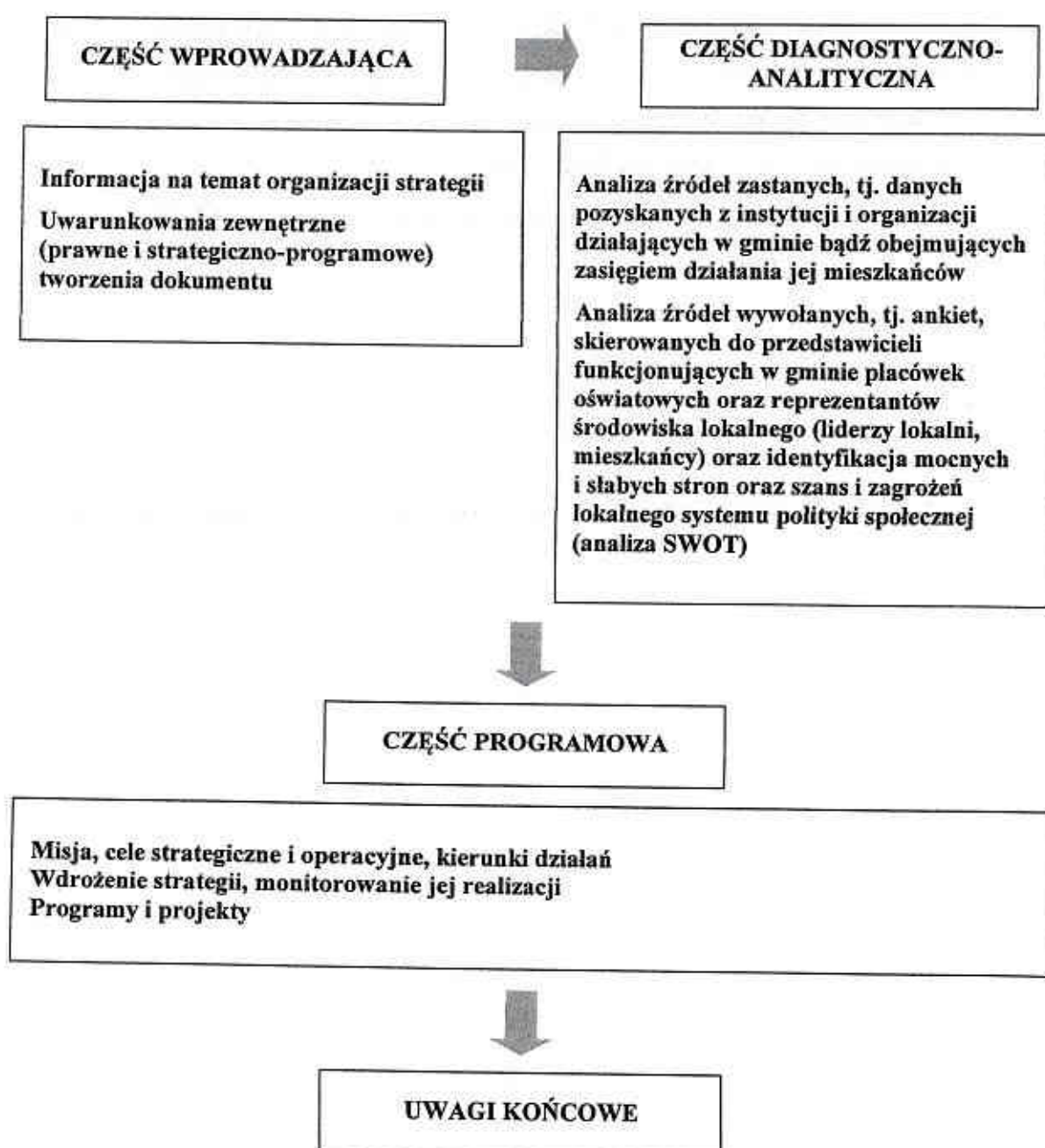
- Infrastruktura techniczna;
- Turystyka;
- Komunikacja i transport;
- Sytuacja dziecka;
- Demografia;
- Ochrona zdrowia;
- Gospodarka;
- Bezpieczeństwo publiczne;
- Rynek pracy;
- Pomoc społeczna;
- Zasoby i warunki mieszkaniowe;
- Sytuacja osób niepełnosprawnych;
- Bezdomność;
- Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie;
- Edukacja;
- Działalność organizacji pozarządowych.
- Kultura;
- Sport i rekreacja;

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Ponadto przedstawione są ramy finansowe strategii,

prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu oraz prowadzenia monitoringu jego realizacji. Dla realnej oceny stopnia wdrożenia dokumentu jest przygotowany wykaz wskaźników monitoringowych. Część programowa zawiera także omówienie projektów zaproponowanych przez przedstawicieli instytucji gminy i organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej.

Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów.

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

2.1. PODSTAWY PRAWNE

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 788 ze zmianami),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zmianami),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zmianami),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zmianami),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 124),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 674 ze zmianami),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 ze zmianami),

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zmianami),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 966),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zmianami).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2.2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

2.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Dokument zawiera również kilka nadrzędnych celów Unii Europejskiej do 2020 roku:

- zwiększenie stopy zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata z obecnych 69% do co najmniej 75%,
- osiągnięcie poziomu inwestycji w działalności badawczo-rozwojowej równego 3% PKB, przede wszystkim poprzez poprawę warunków inwestowania w B+R przez sektor prywatny i opracowanie nowego wskaźnika umożliwiającego śledzenie procesów innowacji,
- ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, o 30%,
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%,
- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększenie odsetka osób w wieku 30-34 lata posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%,
- ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt „**Unia innowacji**” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt „**Młodzież w drodze**” służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „**Europejska agenda cyfrowa**” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstw domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt „**Europa efektywnie korzystająca z zasobów**” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt „**Polityka przemysłowa w erze globalizacji**” służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych.

Celem projektu „**Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia**” jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej

i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt „Europejski program walki z ubóstwem” zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej sformułowano następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,

- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy – ALMP,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- dostęp do pracowników socjalnych,
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- realizacja NSIS przez samorzady terytorialne,
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013)

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013) służą realizacji priorytetów polityki spójności Unii Europejskiej, integrując je z priorytetami polskimi i uwzględniając zapisy odpowiadającego na wyzwania zawarte w Strategii Lizbońskiej Krajowego Programu Reform. Dokument stanowi podstawę do programowania interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności.

Celem strategicznym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Cel ten będzie osiąganym poprzez realizację następujących horyzontalnych celów szczegółowych:

1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa.
2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej.
3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski.

4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług.
5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.
6. Wyrównywanie szans rozwojowych.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Najważniejszym instrumentem finansowym polityki społecznej Unii Europejskiej jest Europejski Fundusz Społeczny. Finansuje on działania państw członkowskich w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i rozwoju zasobów ludzkich w celu osiągnięcia spójności gospodarczej i społecznej oraz wysokiego poziomu zatrudnienia. Zgodnie z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (NSRO) całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce na lata 2007-2013 została ujęta w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Jego celem jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie budowy struktur administracyjnych państwa.

Problematyka integracji społecznej została ujęta w dwóch priorytetach tego Programu, tj. w realizowanym na poziomie centralnym priorytecie I „Zatrudnienie i integracja społeczna” oraz w realizowanym na poziomie regionalnym priorytecie VII „Promocja integracji społecznej”. W ramach tych priorytetów przewidziano następujące działania odnoszące się do problematyki integracji społecznej:

- 1.2. Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej,
- 1.3. Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej,
- 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji,
- 7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej,
- 7.3. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji.

Pośrednio dla problematyki integracji społecznej istotne jest również wyznaczone w ramach Priorytetu V – Działanie 5.4 „Rozwój potencjału trzeciego sektora”.

2.2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 jest jednym z 16 programów regionalnych służących realizacji Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 (Narodowej Strategii Spójności), jednocześnie będąc odzwierciedleniem polityki rozwoju prowadzonej przez samorząd województwa.

Dokument jest instrumentem polityki regionalnej województwa, realizującym działania w oparciu o środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i środki krajowe. Zakres interwencji Programu wynika ze Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku, a jego celem głównym jest podniesienie poziomu życia mieszkańców Dolnego Śląska oraz poprawa konkurencyjności regionu przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Uznano, iż cel główny będzie realizowany poprzez cele szczegółowe, do których zaliczono: 1. Wzrost aktywności gospodarczej opartej o wiedzę i innowacyjność, 2. Rozwój infrastruktury służącej poprawie jakości środowiska, warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej, 3. Poprawę bytu mieszkańców i wzrost konkurencyjności regionu poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury społecznej. Osiągnięcie celów szczegółowych uzależniono od realizacji dziesięciu priorytetów. Trzy z nich wyznaczono w ramach odnoszącego się bezpośrednio do sfery społecznej celu szczegółowego 3.:

1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej na Dolnym Śląsku („Edukacja”).
2. Modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia na Dolnym Śląsku („Zdrowie”).
3. Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska („Miasta”).

Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2005-2013

Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2005-2013 jest dokumentem, który wyznacza główne kierunki działań samorządu wojewódzkiego w obszarze polityki społecznej, służące poprawie jakości życia mieszkańców Dolnego Śląska. Strategia zawiera m.in. analizę sytuacji ludności w wybranych obszarach życia społecznego oraz wyznacza poniżej przedstawione priorytety i działania strategiczne.

1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
 - Aktywizacja osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.
 - Redukowanie zjawiska ubóstwa.
 - Wsparcie osób niepełnosprawnych pozbawionych możliwości samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.
 - Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.
 - Wsparcie dzieci i młodzieży dotkniętych sieroctwem
 - Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej powodowanej uzależnieniami.
 - Przeciwdziałanie bezdomności.
2. Integracja społeczna środowisk osób wymagających szczególnego wsparcia.
 - Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.
 - Doskonalenie systemu opieki nad dziećmi i rodziną.
 - Aktywizacja społeczna osób starszych.
 - Wyrównywanie szans kobiet i mężczyzn.
3. Krzewienie idei społeczeństwa obywatelskiego.
 - Wsparcie lokalnych inicjatyw opartych o zasady pomocniczości i partnerstwa.
 - Aktywizacja społeczności lokalnych, w szczególności z terenów wiejskich.
 - Umacnianie i rozwój współpracy administracji publicznej z organizacjami sektora pozarządowego.
 - Kreowanie opinii społecznej eliminującej negatywne stereotypy w odniesieniu do osób dotkniętych marginalizacją społeczną.
4. Podnoszenie jakości usług społecznych.
 - Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników oraz kadr kierowniczych jednostek pomocy społecznej.
 - Współpraca z partnerami zagranicznymi i opracowywanie nowych oraz wspólnych rozwiązań z zakresu polityki społecznej.
 - Promowanie innowacyjnych metod i technik rozwiązywania problemów z zakresu polityki społecznej.
 - Doskonalenie współpracy z administracją rządową oraz samorządową wszystkich szczebli.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Górowskim

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Górowskim jest dokumentem wyznaczającym główne i zasadnicze kierunki działania samorządu powiatu górowskiego w zakresie polityki społecznej. Zawiera on ogólną charakterystykę powiatu, diagnozę występujących na jego terenie problemów społecznych, identyfikację zasobów instytucjonalnych zajmujących się w powiecie rozwiązywaniem problemów społecznych, analizę SWOT oraz przedstawione poniżej działania strategiczne w zakresie polityki społecznej sformułowane w ramach pięciu następujących priorytetów: 1. Przemoc w rodzinie, 2. Środowiskowa i instytucjonalna opieka nad dzieckiem, 3. Niepełnosprawni w systemie pomocy społecznej, 4. Wykluczenie społeczne, 5. Współpraca instytucjonalna.

Priorytet 1.: Przemoc w rodzinie.

Cele:

1. Stworzenie bezpiecznego środowiska;
2. Wypracowanie sprawnego systemu zapobiegania kryzysom w rodzinie;
3. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.

Działania:

- poradnictwo specjalistyczne w ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym, w skład którego wchodzić będą: pracownik PCPR, OPS, policji, kuratora, prokuratury i organizacji pozarządowych,
- kształcenie pracowników służb społecznych,
- organizowanie konferencji, szkoleń, kampanii społecznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Priorytet 2.: Środowiskowa i instytucjonalna opieka nad dzieckiem.

Cele:

1. Stworzenie rodzinnego środowiska dla dziecka pełnego miłości i bezpieczeństwa odpowiedniego do zaspakajania potrzeb, opieki i wychowania;
2. Sprawnie działający wielofunkcyjny system opieki środowiskowej (w tym przysposobienia).

Działania:

- tworzenie niespokrewnionych rodzin zastępczych,
- tworzenie rodzinnych domów dziecka,
- wprowadzanie różnorodnych form wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,

- dążenie do uregulowania sytuacji prawnej dziecka i przeprowadzanie procesu adopcji,
- organizowanie kampanii społecznych, konferencji mającej na celu propagowanie i wzmocnienie rodziny,
- poradnictwo specjalistyczne.

Priorytet 3.: Niepełnosprawni w systemie pomocy społecznej.

Cele:

1. Poprawa, jakości życia niepełnosprawnych mając na uwadze to, że mają oni dodatkowe potrzeby wynikające z niepełnosprawności;
2. Rozwój różnorodnych form wsparcia;
3. Pobudzanie aktywności osób niepełnosprawnych;
4. Zwiększenie dostępności informacji osobom niepełnosprawnym;
5. Stworzenie środowiska przyjaznego osobom niepełnosprawnym;
6. Zwiększenie poczucia własnej wartości;
7. Wspieranie funkcjonowania osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym;
8. Integracja społeczna;
9. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.

Działania:

- opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata (2011-2016),
- utrzymanie powiatowej wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego,
- utworzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- poradnictwo specjalistyczne,
- wspieranie osób niepełnosprawnych,
- podnoszenie kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych,
- niwelowanie skutków niepełnosprawności (realizowanie działań finansowanych ze środków PFRON-u),
- opracowanie poradnika dla osób niepełnosprawnych,
- realizowanie działań z zakresu aktywnej integracji ze środków unijnych,
- zwiększenie dostępności różnych form poradnictwa specjalistycznego oraz informacji na temat ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym,
- integracja społeczności z osobami niepełnosprawnymi,
- zmiana negatywnych stereotypów na temat niepełnosprawności i osób niepełnosprawnych,

- zmiana świadomości w postrzeganiu osób niepełnosprawnych poprzez konferencje uświadamiające, że wszyscy jesteśmy równi wobec prawa (przyjazny system wsparcia osób niepełnosprawnych),
- pozyskiwanie sprzętu rehabilitacyjnego na potrzeby osób niepełnosprawnych.

Priorytet 4. Wykluczenie społeczne.

Cele:

1. Podniesienie kompetencji życiowych;
2. Sprawny system zapobiegania kryzysom w rodzinie;
3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
4. Udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej w celu zapobiegania powstania lub pogłębiania się dysfunkcji;
5. Umożliwienie prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

Działania:

- utworzenie ośrodka interwencji kryzysowej,
- rozwijanie sieci mieszkań chronionych,
- tworzenie płaszczyzny współpracy organizacji pozarządowych z samorządem powiatowym,
- realizowanie projektu systemowego (wspieranie osób działaniami z zakresu aktywnej integracji),
- poradnictwo specjalistyczne.

Priorytet 5. Współpraca instytucjonalna.

Cele:

1. Podniesienie jakości świadczonych usług;
2. Wychodzenie naprzeciw oczekiwaniom społecznym;
3. Sprawnie działające instytucje wspierające powiatową politykę społeczną.

Działania:

- wypracowanie metody pracy z rodziną,
- nowatorskie rozwiązania z zakresu polityki społecznej,
- współpraca samorządu powiatowego z organizacjami pozarządowymi.

Strategia Rozwoju Gminy Niechlów

Strategia Rozwoju Gminy Niechlów, opracowana na lata 2006-2016, stanowi podstawę polityki rozwoju samorządu gminy. W jej ramach przeprowadzono diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, dokonano analizy SWOT, zidentyfikowano występujące problemy, sformułowano misję („Tworzymy gminę atrakcyjną i życzliwą dla swoich i przyjezdnych. Wspólnie budujemy dla dobrego życia i owocnej pracy”), wyznaczono cele strategiczne i szczegółowe oraz konkretne zadania operacyjne, których realizacja ma przyczynić się do poprawy sytuacji w gminie. Wśród celów strategicznych gminy Niechlów do roku 2016 wymieniono: 1. Ożywienie społeczne i gospodarcze gminy Niechlów, 2. Rozwój i restrukturyzację obszarów wiejskich, 3. Rozwój infrastruktury lokalnej.

Uznano, że cele społeczne wyrażają się w poprawie standardu życia lokalnej społeczności i w sprawnym funkcjonowaniu gminy, a ich realizacja opiera się na celach szczegółowych i polega na: zapewnieniu dogodnych warunków życia i rozwoju w drodze rozwijania infrastruktury społecznej na poziomie potrzeb lokalnych, zapewnieniu ludności odpowiedniej liczby mieszkań o odpowiednim standardzie oraz odpowiedniej liczby i jakości usług, wyposażeniu obszaru gminy w potrzebne, niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej, zapewnieniu odpowiedniego poziomu ochrony zdrowotnych warunków życia mieszkańców, ułatwieniu zainteresowanym podniesienia umiejętności i kwalifikacji zawodowych, zapewnieniu pomocy w dostosowaniu profilu kształcenia młodzieży do zapotrzebowań rynku, propagowaniu wiedzy w zakresie samodzielnej działalności biznesowej oraz poprawie stanu bezpieczeństwa ludzi i mienia.

W dokumencie wskazano, że rozwój infrastruktury społecznej ma na celu poprawę sytuacji na rynku pracy, stanu oświaty i kultury, a także ochrony zdrowia i opieki społecznej mieszkańców. Jeśli chodzi o zadania gminy w zakresie rynku pracy, to wskazano na instrumenty prawne, finansowe i organizacyjne, takie jak: stosowanie preferencji i ulg podatkowych, świadczenie doradztwa prawno-finansowego, przygotowanie terenów pod inwestycje oraz pomoc w uzyskaniu zewnętrznych środków finansowych z przeznaczeniem na rozwój małej przedsiębiorczości.

W zakresie ochrony zdrowia i opieki społecznej uznano, że do podstawowych działań i celów w tej sferze należą:

1. Prawidłowo funkcjonująca rodzina – stworzenie systemu zapobiegania kryzysom w rodzinie, wspieranie i pomoc osobom i rodzinom w kryzysie, budowanie lokalnego systemu wsparcia dla osób w kryzysie i ofiar przemocy, wsparcie udzielane z funduszu antyalkoholowego;

2. Profesjonalna organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży – budowanie sieci świetlic środowiskowych, wspieranie inicjatyw wzbogacających ofertę zajęć pozaszkolnych, edukacja poprzez sport;
3. Inicjowanie i koordynowanie działań w zakresie polityki społecznej w gminie – zapewnienie odpowiedniej do pracy i realizowanych zadań bazy GOPS-u,

Ponadto w sferze społecznej wskazano na konieczność realizacji następujących zadań operacyjnych:

- kontynuacja systemu dofinansowania inicjatyw społecznych (najpiękniejsza wieś w Gminie Niechlów, „5” zł dla jednego mieszkańca itp., dofinansowanie imprez),
- współpraca i wspieranie lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych,
- pomoc w opracowaniu Planów Rozwoju Miejscowości dla zainteresowanych sołectw,
- powołanie lokalnego stowarzyszenia wspierającego funkcjonowanie oświaty,
- doskonalenie systemu kształcenia podstawowego i gimnazjalnego,
- wspieranie podnoszenia kwalifikacji przez nauczycieli,
- zwiększenie liczby godzin zajęć dodatkowych,
- poprawa bazy materialnej i wyposażenia szkół,
- poprawa bazy materialnej ośrodków zdrowia, szczególnie w zakresie zakupu sprzętu medycznego,
- wspieranie podnoszenia kwalifikacji przez lekarzy,
- budowa boisk sportowych i placów zabaw,
- modernizacja świetlic wiejskich i zakup wyposażenia,
- wspieranie indywidualnych działań mieszkańców i podmiotów gospodarczych poprzez coroczne przeznaczanie środków finansowych na poprawę estetyki gminy i elementy małej architektury z uwzględnieniem usuwania istniejących barier architektonicznych,
- modernizacja istniejących na terenie gminy obiektów z przeznaczeniem pod funkcje kulturalno-oświatowe,
- doposażenie istniejących bibliotek w książki oraz komputery,
- modernizacja remiz strażackich,
- inwestowanie w sprzęt pożarniczy,
- realizacja programów profilaktycznych i zapobiegawczych,
- wspieranie finansowe świetlic środowiskowych,
- organizowanie wycieczek dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych,
- stworzenie oferty kulturalnej skierowanej do młodzieży.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY

Gmina Niechlów jest gminą wiejską, położoną w północno-zachodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie górowskim. Graniczy z gminami: Góra i Jemielno w powiecie górowskim, Rudna w powiecie lubińskim, Pęcław w powiecie głogowskim, oraz Szlichtyngowa i Wschowa w powiecie lubuskim.

Gmina Niechlów stanowi zwarty układ funkcjonalno-przestrzenny, ograniczony od południa korytem rzeki Odry, od zachodu dolina Kopanicy-Rowu Śląskiego, a od wschodu lokalna strefą wododziałową dzielącą charakterystyczną „wyspę” wysoczyznową na dwie części.

Gmina zajmuje powierzchnię 151 km² i składa się z 22 sołectw: Bartodzieje, Bełcz Wielki, Bogucin, Głobice, Karów, Klimontów, Lipowiec, Łękanów, Masełkowice, Miechów, Naratów, Niechlów, Siciny, Szaszorowice, Świerczów, Tarpno, Wągroda, Wioska, Wroniniec, Wronów, Żabin, Żuchłów. Siedziba władz gminy – Niechlów – znajduje się w odległości ok. 110 km od Wrocławia.

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Poziom infrastruktury technicznej w gminie Niechlów jest zróżnicowany i w niektórych obszarach wymaga rozbudowy. Wszystkie miejscowości posiadają dostęp do sieci wodociągowej. Woda pitna pochodzi z podziemnych ujęć wód w Miechowie. W gminie znajdują się również niewykorzystane ujęcia wody (studnia w Łękanowie oraz dawne ujęcia zakładowe w Sicinach, Niechlowie i Świerczowie), które mogą stanowić rezerwy systemu. W gminie nie ma sieci gazowej, a sieć kanalizacyjna jest bardzo słabo rozwinięta. Częściowo skanalizowane są jedynie dwie miejscowości: Niechlów i Naratów. Gmina posiada dwie biologiczno-mechaniczne oczyszczalnie ścieków w miejscowości Niechlów i Naratów. Sieć dróg na terenie gminy jest dobrze rozbudowana.

Dane szczegółowe na temat sieci wodociągowej, kanalizacyjnej gazowej i drogowej w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w gminie w 2012 roku

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	50,4
liczba ludności korzystających z sieci wodociągowej	brak danych
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	5,2
liczba ludności korzystających z sieci kanalizacyjnej	960
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w m)	0
liczba budynków mieszkalnych z dostępem do sieci gazowej	0
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w powiatowych ogółem (w km)	57
w tym długość dróg gminnych (w km)	48,6
gospodarka odpadami	
liczba oczyszczalni ścieków	2
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	960

Dane Urzędu Gminy Niechlów.

W uzupełnieniu danych dotyczących infrastruktury technicznej warto przedstawić informacje na temat najważniejszych inwestycji, jakie zrealizowano w gminie w latach 2010-2012. Należały do nich: kanalizacja Niechlów, budowa oczyszczalni ścieków w Niechlowie, budowa dróg asfaltowych w Wągradzie i Żuchlowie oraz budowa oświetlenia ulicznego w Żuchlowie.

3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Przez gminę Niechlów przebiegają bezpośrednio drogi wojewódzkie o dużym natężeniu ruchu, tj. droga wojewódzka nr 305 relacji granica województwa – Wroniniec, droga wojewódzka nr 324 relacji granica województwa – granica województwa, a także droga wojewódzka nr 330 relacji Rzeka Odra – Luboszyce. Dodatkowo przez teren gminy przebiega szereg dróg powiatowych oraz gminnych, które umożliwiają komunikację z innymi gminami.

Dobre połączenia komunikacyjne w gminie mają mieszkańcy miejscowości Niechlów, Żuchłów, Wroniniec, Klimontów. Z trudnościami komunikacyjnymi zmagają się natomiast mieszkańcy miejscowości Bartodzieje, Wągroda, Lipowiec, Belcz Wielki, Szaszorowice, Tarpno, Wronów i Bogucin.

Usługi komunikacyjne w gminie świadczą: autobusy i busy PKS, a także Usługi Transportowe – Jacek Szurynowski (usługi szkolne).

4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Na koniec 2012 roku gmina Niechlów liczyła 5.157 mieszkańców, w tym 2.581 kobiet, które stanowiły 50% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 34 osoby na km².

Struktura wiekowa mieszkańców gminy ulegała zmianom. W latach 2010-2012 liczba dzieci i młodzieży oraz liczba osób w wieku produkcyjnym spadała, natomiast liczba osób starszych rosła. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1.139	1.122	1.099
liczba osób w wieku produkcyjnym	3.268	3.263	3.258
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	778	790	800
ogółem	5.185	5.175	5.157

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Sytuacja demograficzna kształtowana jest przez takie wskaźniki, jak będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz saldo migracji, która odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane szczegółowe w tym zakresie odnoszące się do gminy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba urodzeń żywych	56	64	57
liczba zgonów	60	58	47
przyrost naturalny	-4	+6	+10

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
saldo migracji w ruchu wewnętrznym	-14	-16	-53
saldo migracji w ruchu zagranicznym	1	0	0
saldo migracji ogółem	-13	-16	-53

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2010-2012 liczba mieszkańców gminy systematycznie zmniejszała się. Było to efektem coraz bardziej niekorzystnego salda migracji (-13 w 2010 r., -16 w 2011 r., -53 w 2012 r.), którego nie był w stanie zbilansować przyrost naturalny – w latach 2011-2012, za sprawą malejącej liczby zgonów, dodatni (odpowiednio +6 i +10).

Biorąc pod uwagę powyższe dane i próbując dokonać prognozy ludności gminy na najbliższe lata, należy zwrócić uwagę na zmniejszającą się liczbę dzieci i młodzieży oraz zwiększającą się liczbę osób starszych. Powyższe tendencje demograficzne będą wymagały dopasowania usług społecznych do potrzeb zarówno dzieci i młodzieży, jak i seniorów. W przypadku tych pierwszych konieczne będzie dostosowanie dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, w tym drugim trzeba będzie natomiast udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

5. SYTUACJA GOSPODARCZA

Gmina Niechlów jest gminą rolniczo-leśną. Użytki rolne stanowią tu ok. 65% powierzchni gminy, natomiast lasy ok. 24% powierzchni gminy. Przetwórstwo artykułów rolnych, uprawa zboża, ziemniaków i buraków cukrowych to główne kierunki produkcji rolnej na terenie gminy.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat struktury użytków rolnych w gminie.

Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki w 2012 roku

powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)		9.672,88
w tym:	grunty orne (w ha)	7.040
	sady(w ha)	4,49
	łąki i pastwiska (w ha)	2.370,13
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)		2.417,17
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków (w ha)		206,87

Dane Urzędu Gminy Niechlów.

W latach 2010-2012 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie wahała się. Wśród nich dominowały podmioty o charakterze prywatnym. Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych w gminie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 6. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba podmiotów w sektorze publicznym	17	17	17
liczba podmiotów w sektorze prywatnym	254	238	246
liczba podmiotów ogółem	271	255	263

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 7. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) na koniec 2012 roku

sekcja	liczba podmiotów
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	16
przetwórstwo przemysłowe	18
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1
budownictwo	44
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	72
transport i gospodarka magazynowa	7
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	6
informacja i komunikacja	5
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	15
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	12
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9
edukacja	9
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	10
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6
pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	22

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY

Problemy na rynku pracy, objawiające się niedostateczną liczbą miejsc pracy, prowadzą do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia ogranicza szanse na podjęcie pracy, przyczynia się do ubożenia ludności, a nawet prowadzi do wykluczenia społecznego.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Górze w latach 2010-2012 liczba osób bezrobotnych w gminie zwiększała się z roku na rok (z 466 w 2010 r. do 496 w 2012 r.). Wśród pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety, których liczba na koniec

kolejnych tych lat wyniosła odpowiednio 240, 282 i 270. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Bezrobotni w gminie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba bezrobotnych w gminie	466	471	496
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	14,3%	14,4%	15,2%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	240	282	270
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	51,5%	59,9%	54,4%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Górze.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2010-2012 w powiecie górowskim, województwie dolnośląskim i w kraju.

Tabela 9. Stopa bezrobocia w powiecie, w województwie i w kraju w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
stopa bezrobocia w powiecie górowskim	26,6%	26,4%	27,5%
stopa bezrobocia w województwie dolnośląskim	13,1%	12,4%	13,5%
stopa bezrobocia w kraju	12,4%	12,5%	13,4%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2010-2012 powiat górowski charakteryzował się znacznie wyższą, w stosunku do województwa dolnośląskiego i kraju, stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, w województwie i w kraju w 2012 roku odnotowano jej wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia, a także rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2012 roku przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 10. Bezrobotni w gminie na koniec 2012 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

		liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)			liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
		ogółem	kobiet				ogółem	kobiet	
wiek	18-24 lata	107	59	55,1%	staż pracy	bez stażu	111	85	76,6%
	25-34 lata	151	99	46,6%		do 1 roku	61	40	46,6%
	35-44 lata	90	48	53,3%		1-5 lat	146	79	54,1%
	45-54 lata	92	46	50%		5-10 lat	59	27	45,8%
	55-59 lat	47	18	38,3%		10-20 lat	73	29	39,7%
	60-64 lata	9	X	X		20-30 lat	36	9	25%
czas pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	53	11	20,8%	wykształcenie	30 lat i więcej	10	1	10%
	1-3 miesiące	86	30	34,9%		wyższe	26	19	73,1%
	3-6 miesięcy	57	31	54,4%		policealne i śr. zawodowe	93	62	66,7%
	6-12 miesięcy	69	37	53,6%		średnie ogólnokształcące	44	35	79,5%
	12-24 miesiące	93	62	66,7%		zasadnicze zawodowe	156	73	46,8%
	pow. 24 miesięcy	138	99	71,7%		gimnazjalne i niższe	177	81	45,8%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Gorze.

Na koniec 2012 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby młode w wieku 18-34 lata (łącznie 258 osób), mające staż pracy od roku do 5 lat (146 osób), osoby pozostające bez zatrudnienia długotrwale, powyżej 12 miesięcy (w sumie 231 osób), a także osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (177 osób).

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 18-24 lata (55,1%), osób pozostających bez pracy długotrwale, powyżej 24 miesięcy (71,1%), osób bez stażu pracy (76,6%) oraz wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (79,5%).

Z powyższych danych wynika, że programami aktywizującymi osoby bezrobotne z gminy należy objąć przede wszystkim osoby z krótkim stażem pracy, którym powinno się zapewnić możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego. Nie należy również zapominać o osobach mających za sobą kilkanaście lat pracy, którym powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy.

Ze względu na to, że problem bezrobocia w gminie w największym stopniu osiągał osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym, warto nadal zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób pozostających

na rynku pracy bez zatrudnienia, szczególny nacisk należy położyć na doksztalcenie oraz podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych.

7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie określają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji życiowych.

W latach 2010-2012 liczba budynków mieszkalnych w gminie Niechlów rosła (z 1.059 w 2010r. do 1.073 w 2012 r.). Liczba mieszkań komunalnych pozostających w zasobach mieszkaniowych gminy była natomiast na zbliżonym poziomie (45 w 2010 r., 43 w 2011 r. i 44 w 2012 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba budynków mieszkalnych w gminie	1.059	1.070	1.073
liczba mieszkań komunalnych	45	43	44
liczba izb w mieszkaniach komunalnych	149	143	147
powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	2.851	2.665	2.711
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego (w m ²)	63	62	62
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania komunalnego na 1 osobę (w m ²)	17	16	16

Dane Urzędu Gminy Niechlów.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę, a realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	119	105	97
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	113	107	100
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	124.220 zł	118.154 zł	113.728 zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niechlowie.

W latach 2010-2012 liczba rodzin w gminie, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy malała z roku na rok (z 119 w 2010 r. do 97 w 2012 r.), podobnie jak liczba przyznanych dodatków (113 w 2010 r., 107 w 2011 r., 100 w 2012 r.). Tym samym zmniejszała się wartość przyznanych dodatków (124.220 zł w 2010 r., 118.154 zł w 2011 r. i 113.728 zł w 2012 r.).

8. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Wiąże się ze zmianami demograficznymi i ruchliwością społeczną, z recesją gospodarczą, bezrobociem, ubóstwem, kryzysem polityki mieszkaniowej i wzrostem cen mieszkań oraz dysfunkcjonalnością instytucji opiekuńczo-resocjalizacyjnych i karnych zaniedbujących obowiązek opieki następczej.

Do głównych przyczyn bezdomności o charakterze społecznym i patologicznym należą: likwidacja państwowych zakładów pracy, a wraz z nimi hoteli robotniczych, brak miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, brak opieki nad wychowankami domów dziecka kończącymi 18 lat, brak ośrodków dla nosicieli wirusa HIV, zaległości w opłatach czynszowych prowadzące do eksmisji, a także alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwały rozpad innych więzi formalnych lub nieformalnych, prostytutka kobiet, przemoc w rodzinie oraz świadomy wybór innego sposobu życia i odrzucenie powszechnie uznawanego systemu wartości.

Osobami bezdomnymi, obok tych, którzy są nimi z wyboru, najczęściej stają się ludzie w starszym wieku, matki z nieletnimi dziećmi, rodziny pełne nieposiadające środków finansowych na opłacenie mieszkania oraz osoby, które opuściły zakłady karne.

Bezdomność w gminie Niechlów jest jedynie zjawiskiem, nie urasta do rangi problemu społecznego. Przez większą część roku ma charakter jednostkowy. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z gminy świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niechlowie. W latach 2010-2012 liczba rodzin i przebywających w nich osób objętych wsparciem z powodu bezdomności była niewielka (liczba rodzin: 3 w 2010 r., 2 w 2011 r. i 4 w 2012 r., liczba osób w rodzinach: 8 w 2010 r., 2 w 2011 r. i 4 w 2012 r.)

9. EDUKACJA

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście, dziewcząt i chłopców, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

W roku szkolnym 2012/2013 w gminie Niechlów funkcjonowały 3 placówki oświatowo-wychowawcze, w skład których wchodziły 2 przedszkola, 2 szkoły podstawowe i 2 gimnazja. Dane szczegółowe na temat ww. placówek, a także liczby dzieci i uczniów do nich uczęszczających oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2012/2013

nazwa i adres placówki	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
Przedszkole w Zespole Szkół w Niechlowie, ul. Szkolna 23, 56-215 Niechlów	138	7
Zespół Szkół – Przedszkole w Sicinach, Siciny 78, 56-215 Niechlów		
Zespół Szkół – Samorządowa Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Sicinach, Siciny 78, 56-215 Niechlów	303	48
Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Zespole Szkół w Niechlowie, ul. Szkolna 23, 56-215 Niechlów		
Gimnazjum im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Zespole Szkół w Niechlowie, ul. Szkolna 23, 56-215 Niechlów	161	26
Gimnazjum w Naratowie, Naratów 15. 56-215 Niechlów		

Wszystkie placówki nie mają swojej szkoły podstawowej, z wyjątkiem gimnazjum, mają możliwość kontynuowania edukacji m.in. w szkołach publicznych, które działają na terenie powiatu górowskiego.

10. KULTURA

Działalnością kulturalną w gminie Niechlów zajmuje się Gminny Ośrodek Kultury w Niechlowie. Podejmuje on różnego rodzaju działania w formie kół zainteresowań, sekcji, ognisk i zespołów. W Gminnym Ośrodku Kultury w Niechlowie działa sekcja: teatralna dla dzieci i młodzieży, plastyczna dla dzieci, młodzieży i dorosłych, rytmiczno-taneczna, wokalna „Cantata”, a także ognisko muzyczne. Ośrodek organizuje także liczne konkursy, festyny i przedstawienia dla mieszkańców gminy. Przy Ośrodku funkcjonuje Kawiarenka Internetowa „Strefa XP”, która umożliwia korzystanie z komputerów z dostępem do internetu, a także stwarza możliwości twórczego spędzania wolnego czasu.

W gminie działa również zespół Wronowianki, w skład którego wchodzi 28 mieszkańców Wronowa i okolic w wieku od 13 do 70 lat. W swoim repertuarze zespół ma wiele ogólnie znanych pieśni i piosenki, ale także utwory napisane przez siebie, na potrzeby własnego środowiska. Wronowianki występowały i występują na licznych imprezach lokalnych i folklorystycznych, m.in. w Prezentacjach Zespołów Ludowych i Śpiewaczych, Festiwalu Pieśni Żołnierskiej i Patriotycznej, Krobskich Spotkaniach, Dożynkach Gminnych.

W Niechlowie działa również Biblioteka Publiczna, która prowadzi liczne i różnorodne formy popularyzacji książki i czytelnictwa. Do tych form należą m.in.: spotkania z ciekawymi pisarzami, imprezy artystyczne, lekcje biblioteczne, wycieczki do bibliotek i różne wystawy.

Od 2009 roku na terenie gminy działa Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Naratów. Poprzez podejmowane inicjatywy (np. spotkania integracyjne dla mieszkańców z okazji różnych świąt) przybliża ono tradycje związane typowo ze środowiskiem wiejskim, a także zachęca mieszkańców do aktywności na rzecz swojej miejscowości.

Od 2011 roku funkcjonuje również Stowarzyszenie „Nasz Niechlów”, które zrzesza osoby, które chcą działać na rzecz środowiska lokalnego. Ma ono na celu promocję sołectwa, aktywizację i integrację mieszkańców, podejmowanie inicjatyw służących dzieciom i młodzieży, a także pielęgnowanie tradycji i kultury. W gminie działa także Stowarzyszenie „Siedmiu” w Sicinach, które zajmuje się promocją regionu, organizacją imprez plenerowych, a także transportuje i wydaje żywność z Banku Żywności we Wrocławiu. Kolejnym stowarzyszeniem działającym na terenie gminy jest Stowarzyszenie Odnowa Wsi Wroniniec, które działa na rzecz środowiska lokalnego. Ma na celu integrację mieszkańców, promocję wsi, a także wspieranie wolontariatu.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat funkcjonujących w gminie placówek kulturalnych.

Tabela 14. Placówki kulturalne w gminie w 2012 roku

nazwa i adres placówki	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
Gminny Ośrodek Kultury w Niechlowie, ul. Dworcowa 9, 56-215 Niechlów	100	2
Biblioteka Publiczna w Niechlowie, ul. Dworcowa 9, 56-215 Niechlów	879	4
Filia Biblioteki Publicznej w Sicinach, Siciny 82, 56-215 Niechlów		

Dane Urzędu Gminy Niechlów.

11. SPORT I REKREACJA

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m.in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność.

W gminie Niechlów organizatorami życia sportowego są głównie szkoły i lokalne kluby sportowe. Na jej terenie znajduje się kilka obiektów sportowych, pozwalających na uprawianie różnych form aktywności fizycznej.

Kompleks obiektów sportowych Orlik przy Gimnazjum w Naratowie wyposażony jest zarówno w boisko do piłki nożnej, jak i w boisko wielofunkcyjne z zapleczem sanitarno-szatniowym. Stadion w Niechlowie (z którego korzystają uczniowie Zespołu Szkół w Niechlowie, a także drużyny juniorów i seniorów z Uczniowskiego Ludowego Klubu Sportowego „Sokół” Niechlów) obejmuje boisko główne i dodatkowo boisko treningowe z zapleczem sanitarno-szatniowym, wyposażone w plastikowe siedziska dla widzów. Na tym obiekcie organizowane są także festyny i imprezy masowe. Boisko w Łękanowie, podobnie jak stadion w Niechlowie, posiada boisko główne, treningowe oraz pomieszczenie szatniowe. Na nim trenuje i rozgrywa swoje mecze Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Victoria” Siciny.

Mieszkańcy gminy mają ponadto do dyspozycji trzy sale sportowe, w których można grać w siatkówkę, koszykówkę lub piłkę halową. Dodatkowo w okresie letnim w Niechlowie i Wronińcu jest możliwość korzystania z boisk do siatkówki.

Kluby sportowe działające na terenie gminy, tj. ULKS „Sokół” Niechlów i ULKS „Victoria” Siciny, skupiają dzieci, młodzież i osoby dorosłe z terenów gminy. Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Sokół” powstał w 1986 r. Działalność Klubu oparta jest na prowadzeniu drużyny piłkarskiej Klasy „B” Seniorów. Z kolei Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Victoria” powstał w 1955 roku i został reaktywowany w 1999 roku, a jego drużyna liczy 32 zawodników piłki nożnej.

12. TURYSTYKA

Gmina Niechlów posiada bogate walory krajobrazowe, duże i piękne obszary leśne bogate w liczną zwierzynę, które stanowią idealne miejsce dla osób chcących poprawić sprawność fizyczną (np. poprzez bieganie, jazdę na rowerze, Nordic Walking), jak również dla tych którzy chcą wypocząć i zrelaksować się.

Położenie gminy nad rzeką Barycz i Odrą zapewnia miłośnikom wędkarstwa idealne miejsca do połowu okazałych szczupaków, okoni, sandaczów, sumów i innych słodkowodnych ryb.

W gminie znajduje się także wiele ciekawych zabytków. Do najciekawszych z nich można zaliczyć:

- Kościół pw. Św. Marcina w Sicinach – pierwsze wzmianki o tym kościele pochodzą z 1289 r.; był on konstrukcją drewnianą, jednak w XV w. zastąpiono go budowlą kamienną,
- Pałac w Sicinach – powstał według projektu Karla Frantza w 1740 r. i jest świadectwem dawnej świetności wsi,
- Pałac w Bęczu Wielkim – jest wielką piętrową rezydencją, do której przylega park ze stawem,
- Pałac w Naratowie – barokowy dwór powstał ok. 1735 r., w 1900 r. został przebudowany i powiększony o wieżę,
- Krzyż pokutny w Niechlowie – powstał między XIV, a XVI w.,
- Kościół parafialny pw. Św. Michała Archanioła wraz z dzwonnica w Żabinie – jeden z najstarszych kościołów w regionie, pochodzący z 1326 r., obok kościoła stoi drewniana dzwonnica z XVIII w.

13. SYTUACJA DZIECKA

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń.

Analiza sytuacji dziecka w gminie Niechlów została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowo-wychowawczych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informację na temat prowadzonych w placówkach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. W sumie do analizy przedłożono 3 ankiety – wypełnione przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów – z następujących placówek oświatowo-wychowawczych:

- Zespół Szkół w Niechlowie (liczba uczniów: 252, z przedszkolem: 342),
- Zespół Szkół w Sicinach (liczba uczniów: 146),
- Gimnazjum w Naratowie (liczba uczniów: 66).

Zasoby i oferta przedszkolna i szkolna

Z analizy ankiet wynika, że wszystkie placówki zapewniają dostęp do pedagoga, ZS w Niechlowie umożliwia skorzystanie ze pomocy logopedy i pielęgniarki, a Gimnazjum w Naratowie oferuje wsparcie psychologa. Każda szkoła prowadzi dożywianie uczniów, a także daje możliwość korzystania z sali gimnastycznej i Internetu. W żadnej placówce nie funkcjonują klasy integracyjne. Uczniowie ZS w Niechlowie mają, z uwagi na znaczną odległość do pokonania, trudności z dojazdem do szkoły.

Wszystkie placówki oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać zróżnicowanych tematycznie kół zainteresowań, m.in. polonistycznych, matematycznych, historycznych, z języków obcych, plastycznych, artystycznych, tanecznych, sportowych, a także zajęć dla uczniów zdolnych i dydaktycznych.

Wszystkie szkoły prowadzą zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich organizowane są zajęcia wyrównawcze (3 szkoły), korekcyjno-kompensacyjne (3 szkoły), logopedyczne, socjoterapeutyczne, psychoterapeutyczne i rewalidacyjne (po 1).

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, na dwa sposoby, tj. odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych obejmujący 14 zmiennych.

Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali głównie na bezrobocie i ubóstwo. W tym kontekście wspominali o wyjazdach rodziców za granicę w poszukiwaniu pracy. Za ważne problemy ankietowani uznali także brak motywacji do nauki, pasji i zainteresowań wśród dzieci i młodzieży oraz niewystarczającą do potrzeb ofertę spędzania czasu wolnego.

Wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych, respondenci stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów społecznych zawiera poniższa tabela.

Tabela 15. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech	
	występuje (liczba ujawnionych przypadków)	nie występuje
sięganie po alkohol	1 (10 w domu)	2
sięganie po narkotyki	0	3
palenie papierosów	2 (3 + 150 w domu)	1
ucieczki z domu	1 (1)	2
kradzieże	2 (7)	1
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	2 (32 + 3 w domu)	1
autoagresja	2 (1 + 6 w domu)	1
przestępczość ujawniona	1 (1)	2
niszczenie mienia szkolnego	2 (12)	1
udział w grupach negatywnych	1 (2)	2
problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	3 (16 + 3 w domu)	0
przemoc w rodzinie	3 (2 + 3 w domu)	0
zaniedbanie przez dom	2 (3 + 30 w domu)	1
wykorzystywanie seksualne	0	3

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Do problemów najczęściej występujących w szkole i w domu rodzinnym dzieci i młodzieży ankietowani zaliczyli: palenie papierosów, agresję i przemoc, zaniedbanie przez dom, problemy wymagające dozoru kuratora.

Obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców

Ankietowani identyfikowali również obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców. Podkreślali potrzebę przeprowadzania badań na temat nałogów w środowisku rodzinnym oraz na temat postaw rodzicielskich. Ankietowani zwrócili również uwagę na obszar przemocy, a także wykorzystywania czasu wolnego.

Badania i działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia

Określając działania profilaktyczne i naprawcze, które należałoby przeprowadzić w szkołach, badani wskazywali głównie na zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych. Ponadto uznali, że należałoby uwrażliwiać młodzież na sztukę, kulturę i piękno, a także prowadzić rozmowy dyscyplinarne, wspierające oraz warsztaty profilaktyczne dla dzieci i młodzieży.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

Na temat współpracy szkoły z rodzicami, zdania były podzielone. Gimnazjum w Naratowie uznało, że jest ona zadowalająca, odmienną opinię przedstawił ZS w Niechlowie, a ZS w Sicinach nie udzielił jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie. W ramach współpracy odbywają się rozmowy indywidualne z nauczycielami, pedagogiem i specjalistami, zebrania i dni otwarte, a także przeprowadzane są rozmowy telefoniczne. Współpraca dotyczy także udziału rodziców w różnych imprezach i uroczystościach szkolnych.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Przedstawiciele trzech badanych placówek stwierdzili, że współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny jest zadowalająca. Do podmiotów, z którymi placówki utrzymywały kontakt zaliczono: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, policję, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Sąd Rejonowy i kuratorów sądowych, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminny Ośrodek Kultury oraz Urząd Gminy.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagodzy zwrócili uwagę na konieczność wspierania dzieci pochodzących z rodzin ubogich. Wśród innych potrzeb ankietowani wskazali zagospodarowanie wolnego czasu młodzieży, w tym organizowanie wyjazdów poza teren gminy, np. do kina i teatrów, zainteresowanie dzieci nauką oraz budowanie w nich silnej osobowości. Za równie ważną potrzebę uznali zorganizowanie dojazdu na zajęcia pozalekcyjne.

Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w gminie, pedagodzy wskazywali przede wszystkim na możliwość zagospodarowania czasu wolnego, m.in. poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych. Ponadto wskazywali na motywowanie dzieci do nauki, umożliwianie odnoszenia sukcesów oraz ukazywania pozytywnych autorytetów.

14. OCHRONA ZDROWIA

Styl życia i zachowania zdrowotne wpływają w największym stopniu na stan zdrowia ludności. Do czynników zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki.

W gminie Niechlów funkcjonuje jeden niepubliczny zakład opieki zdrowotnej, działa również jedna apteka. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie w 2012 roku

nazwa placówki	adres
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Niechlowie	ul. Krótka 5, 56-215 Niechlów
Apteka	ul. Szkolna 23, 56-215 Niechlów

Dane Urzędu Gminy Niechlów.

W Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Niechlowie pracują następujący lekarze:

- specjalista chorób wewnętrznych i medycyny rodzinnej – przyjmujący codziennie,

- lekarz pediatra – przyjmujący codziennie,
- specjalista chirurgii – przyjmujący 3 razy w tygodniu,
- dwóch lekarzy ginekologów – przyjmują 3 razy w tygodniu.

15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwu publicznemu zagraża przestępczość, która jest zjawiskiem dynamicznym i, podobnie jak społeczeństwo, podlega rozwojowi. Choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność i częstotliwość może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwe piętno na jej funkcjonowaniu.

Według danych Komendy Powiatowej Policji w Górze, w 2012 roku na terenie gminy Niechlów odnotowano łącznie 75 zdarzenia o charakterze przestępczym w tym 31 pod wpływem alkoholu. Odnotowano 3 przypadki przestępstw przeciwko rodzinie, 22 interwencje domowe, 58 interwencji publicznych, 5 nieletnich przestępców, którzy popełnili 3 czyny zabronione (zniszczenie mienia, kradzież z włamaniem oraz przeciwko Ustawie o ochronie zwierząt), 7 przypadków spożycia alkoholu przez nieletnich. Łączna liczba sprawców przestępstw wynosiła 44, z czego 31 sprawców było pod wpływem alkoholu.

Dodatkowo w Sądzie Rejonowym prowadzonych było 20 spraw opiekuńczych, w związku z którymi pod nadzorem kuratora pozostawało 30 osób dorosłych i 56 małoletnich. Ponadto prowadzono 6 spraw osób małoletnich oraz 1 sprawę w związku z nadzorem kuratora nad osobą, wobec której zastosowano obowiązek leczenia odwykowego.

16. POMOC SPOŁECZNA

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania pomocy społecznej w gminie Niechlów wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niechlowie. Jednostka ta realizuje również zadania wynikające z innych, aniżeli ustawa o pomocy społecznej, aktów prawnych. Należą do nich w szczególności: ustawa

o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawa o powszechnym ubezpieczeniu społecznym.

Na koniec 2012 roku kadrę GOPS-u stanowiło 12 osób, w tym: kierownik i 3 pracowników socjalnych. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 17. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	–
pracownicy socjalni	3	–
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	1	–
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	–
pozostali pracownicy	7	–

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niechlowie.

Zgodnie z zapisem ustawy o pomocy społecznej każdy ośrodek ma obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2012 roku wymóg ten był spełniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Niechlowie, bowiem na 1 pracownika socjalnego przypadało 1.719 mieszkańców.

Tabela 18. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób		
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni	
wykształcenie	wyższe kierunkowe	–	2	
	wyższe niekierunkowe	–	–	
	średnie kierunkowe	1	1	
	średnie niekierunkowe	–	–	
	zawodowe i niższe	–	–	
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	–
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	1
		w trakcie realizacji	–	–

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niechlowie.

Na koniec 2012 roku kierownik i 1 pracownik socjalny posiadali wykształcenie średnie kierunkowe, a 2 pozostałych pracowników socjalnych wyższe kierunkowe. Dodatkowo kierownik miał specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, a jeden pracownik socjalny posiadał specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego.

Prawo do wsparcia udzielanego przez GOPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. I tak np. w odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 542 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 456 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych i świadczeń alimentacyjnych. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 539 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 623 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

W wykonywaniu zadań GOPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy i sołectw, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2010-2012.

Tabela 19. Środki finansowe wydatkowane przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2010-2012

wielkość wydatków	2010 r.	2011 r.	2012 r.
ogółem	2.885.002 zł	2.797.603 zł	2.881.309 zł
w tym na świadczenia pomocy społecznej	1.033.103 zł	983.203 zł	1.094.973 zł
w tym na świadczenia rodzinne	1.851.899 zł	1.814.400 zł	1.786.336 zł
na zadania własne gminy	737.229 zł	755.286 zł	844.547 zł
na zadania zlecone gminie	2.147.773 zł	2.042.317 zł	2.036.762 zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niechłowie.

W latach 2010-2012 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy była zmienna (2.885.002 zł w 2010 r., 2.797.603 zł w 2011 r. i 2.881.309 zł w 2012 r.). Dominującą pozycję wśród nich stanowiły kwoty wydatkowane na wykonanie zadań zleconych, wśród których dominowały środki przekazane na realizację

świadczeń rodzinnych. W ramach wykonywania zadań własnych gminy największe kwoty przeznaczono natomiast na udzielanie świadczeń pomocy społecznej, głównie w formie zasiłków okresowych, zasiłków celowych w naturze i posiłków oraz zasiłków stałych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2010-2012.

Tabela 20. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	436	383	368
liczba rodzin	230	207	198
liczba osób w rodzinach	831	714	657
udział osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	16%	13,8	12,7%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niechłowie.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2010-2012 malała (z 831 w 2010 r. do 657 w 2012 r.). Zmalał również udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy (z 16% w 2010 r. do 12,7% w 2012 r.).

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w gminie w 2012 roku.

Tabela 21. Struktura wiekowa oraz aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2012 roku

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach	rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat według decyzji administracyjnych
0-16 lat	186	pracuje	50
17-21 lat	10	pracuje dorywczo	20
22-30 lat	30	nie pracuje	113
31-40 lat	100	studiuje/uczy się	1
41-50 lat	68	na rencie	40
51-60 lat	35	na emeryturze	5
61-70 lat	10	na zasiłku dla bezrobotnych	25
71 lat i więcej	0	bezrobotny bez prawa do zasiłku	114

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niechłowie.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez GOPS pomocą społeczną w 2012 roku wykazała, że największe grupy stanowiły osoby w wieku 0-16 lat (186 osób), 31-40 lat (100 osób) oraz 41-50 lat (68 osób)

Jeśli chodzi o podział beneficjentów pomocy społecznej w gminie według aktywności zawodowej, najliczniejsze grupy w 2012 roku stanowiły osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku (114 osób), niepracujące (113 osób) i pracujące (50 osób).

Analizując powyższe dane, można pokusić się o stwierdzenie, iż najliczniejszą grupę wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia GOPS-u w 2012 roku stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów rodziny dotknięte bezrobociem.

Dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
ubóstwo	161	140	125	614	514	411
sieroctwo	1	0	0	3	0	0
bezdomność	3	2	4	8	2	4
potrzeba ochrony macierzyństwa	6	9	9	28	49	53
bezrobocie	155	141	139	596	554	483
niepełnosprawność	99	93	87	328	311	277
długotrwała lub ciężka choroba	65	67	50	211	194	163
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	54	57	42	274	271	212
przemoc w rodzinie	1	2	1	7	10	3
alkoholizm	17	12	14	53	29	29
narkomania	1	0	1	5	0	1
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	6	5	6	9	8	17
zdarzenie losowe	0	1	0	0	5	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niechlowie.

W latach 2010-2012 najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej w gminie były ubóstwo i bezrobocie. Liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia GOPS-u z tych powodów zmniejszała się z roku na rok (ubóstwo: z 614 w 2010 r. do 411 w 2012 r., bezrobocie: z 596 w 2010 r. do 483 w 2012 r.).

Ważnymi przyczynami udzielania pomocy było także niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Powody przyznania pomocy społecznej w gminie przez GOPS wpływały na formę udzielanego wsparcia. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2010-2012

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
pieniężna	239	320	169	200	173	163	651	360	484
rzeczowa	237	274	202	105	98	93	563	488	100
praca socjalna	X	X	X	55	51	51	145	149	150
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	0	0	0	0	0
schronienie	0	1	0	0	1	0	0	1	0
usługi opiekuńcze	4	4	5	4	4	5	4	5	7
specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niechłowie.

W latach 2010-2012 najczęściej udzielanymi mieszkańcom gminy formami wsparcia były pomoc finansowa, głównie w postaci zasiłków okresowych i celowych, a także pomoc rzeczowa.

Ważną formą wsparcia beneficjentów była również praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej.

Wśród form pomocy świadczonej przez Ośrodek znalazły się również usługi opiekuńcze.

W ramach realizowanych zadań GOPS przyznawał także świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego specjalnego zasiłku opiekuńczego (od 2013 roku) i świadczenia

pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
wielkość wydatków na świadczenia rodzinne	1.851.899 zł	1.814.433 zł	1.786.336 zł
rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
zasiłek rodzinny	8.906	8.145	7.430
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	31	40	34
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	112	107	97
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	237	244	210
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1.029	946	951
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	528	497	474
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	2.147	1.349	1.236
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.397	1.779	1.570
zasiłek pielęgnacyjny	2.959	3.007	2.977
świadczenie pielęgnacyjne	184	246	382
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	53	59	52
liczba świadczeń rodzinnych ogółem	17.387	16.419	15.413

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niechlowie.

W latach 2010-2012 wielkość wydatków przeznaczonych przez GOPS na realizację świadczeń rodzinnych zmniejszała się z roku na rok (z 1.851.899 zł w 2010 r. do 1.786.336 zł w 2012 r.). W analizowanym okresie liczba przyznanych świadczeń spadała (z 17.387 w 2010 r. do 15.413 w 2012 r.).

Najczęściej GOPS wypłacał zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotne formy wsparcia stanowiły również: zasiłek pielęgnacyjny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, a także podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Świadczenia alimentacyjne stanowiły kolejną formę wsparcia udzielaną w latach 2010-2012 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niechlowie mieszkańcom gminy. Ta pomoc finansowa, świadczona zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku

bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	35	35	35
liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych	713	688	689
wielkość wydatków na świadczenia alimentacyjne	199.830zł	214.874zł	218.273zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niechlowie.

Liczba mieszkańców gminy, którym w latach 2010-2012 GOPS przyznał świadczenie alimentacyjne była taka sama (po 35 osób). Liczba wypłaconych świadczeń w latach 2011-2012 była mniejsza niż w 2010 roku (odpowiednio 688 i 689 w stosunku do 713). Wysokość kwot wydatkowanych na ten cel zwiększała się natomiast z roku na rok (z 199.830 zł w 2010 r. do 218.273 zł w 2012 r.).

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Obok Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na terenie gminy funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych we Wronińcu. Poniżej zamieszczona karta zasobów przedstawia szczegółową informację na jego temat.

Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych we Wronińcu

Wroniniec 59, 56-215 Niechlów

Podmiot prowadzący jednostkę:

Powiat górowski, ul. Mickiewicza 1, 56-200 Góra.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

Całodobowa opieka nad osobami przewlekłe psychiczenie chorymi.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2012 r.:

Osoby przewlekłe psychiczenie chore. W 2012 r. jednostka objęła wsparciem 62 osoby.

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

Zwiększenie liczby miejsc w DPS-ie.

Mieszkańcy gminy Niechlów korzystają również z oferty jednostek wsparcia działających poza gminą. Wykaz tych jednostek wraz z informacją na temat mieszkańców gminy objętych przez nie wsparciem przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2012 roku

nazwa i adres instytucji	kategoria klienta oraz liczba osób z gminy objętych wsparciem w 2012 roku
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Plac Bolesława Chrobrego 27, 56-200 Góra	brak danych
Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Hirszfelda 5, 56-200 Góra	3 osoby niepełnosprawne
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Armii Polskiej 8, 56-200 Góra	brak danych
Dom Pomocy Społecznej w Toporowie, ul. Świerczewskiego 17, 66-220 Żagów	1 osoba niepełnosprawne
Dom Pomocy Społecznej, Osiek 54, 63-920 Pakosław	2 osoby chore psychicznie
Dom Pomocy Społecznej, ul. Neptuna 22/24, 67-200 Głogów	2 osoby niepełnosprawne
Dom Pomocy Społecznej, Chwałkowo 74, 63-840 Krobia	1 osoba niepełnosprawna
Poradnia Odwykowa Uzależnień „Te-Med”, ul. Piastów 44, 46-200 Góra	2 osoby
Poradnia Odwykowa Uzależnień, ul. Świętosławy 1, 56-200 Góra	4 osoby
Centrum Profilaktyki Odwykowej, ul. Sportowa 1, 56-200 Góra	4 osoby
Grupa Wsparcia AA „Tęcza”, ul. Sportowa 1, 56-200 Góra	2 osoby
Grupa Wsparcia AA „Desiderata”, Dom Katechetyczny przy parafii św. Katarzyny, 56-200 Góra	2 osoby
Klub Abstynenta „Nowa Przyszłość” – Centrum Profilaktyki Alkoholowej, ul. Sportowa 1, 56-200 Góra	1 osoba
Powiatowe Stowarzyszenie Abstynenta „Rodzina i Trzeźwość”, ul. Piastów 21/7, 56-200 Góra	1 osoba

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niechłowie.

Wybrane dane dotyczące działalności PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	–	–	2
liczba dzieci z gminy adoptowanych	–	3	2
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	2	6	8
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	2	1	5
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	16	15	12
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	2	1	6
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	9	9	6
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	1	–	1

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Górze.

W 2010 roku umieszczono 2 dzieci z gminy w rodzinie zastępczej, w roku 2011 liczba ta wzrosła do 6, a w 2012 r. do 8. W 2010 roku w rodzinach zastępczych przebywało łącznie 16 dzieci z gminy, rok później 15, a w 2012 roku 12 dzieci. W latach 2010-2011 po 9 rodzin zastępczych obejmowało opieką dzieci z gminy, natomiast w 2012 roku liczba ta zmalała do 6.

W latach 2010-2012 w placówce opiekuńczo-wychowawczej zostało umieszczonych w sumie 8 dzieci z gminy (2 w 2010 r., 1 w 2011 r. i 5 w 2012 r.). W analizowanym okresie zostało usamodzielnianych łącznie dwoje dzieci z gminy (po jednym w 2010 i 2012 r.).

17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu.

Z uwagi na to, że jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne, w analizie sytuacji tej grupy ludności gminy Niechlów wykorzystano dane z ostatniego opublikowanego spisu, który został przeprowadzony w 2002 roku.

W 2002 roku w gminie Niechlów mieszkało 1.111 osób niepełnosprawnych (543 mężczyzn i 568 kobiet), w tym 942 osoby niepełnosprawne prawnie i 169 osób

niepełnosprawnych tylko biologicznie. Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogólnej ludności gminy wynosił 21,3%.

Poniższe tabele przedstawiają strukturę wiekową osób niepełnosprawnych w gminie oraz ich podział według poziomu wykształcenia i aktywności ekonomicznej.

Tabela 28. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

ekonomiczna grupa wieku	liczba osób	udział w ogóle osób niepełnosprawnych	udział w ogóle ludności w danej ekonomicznej grupie wieku
osoby w wieku przedprodukcyjnym	75	6,8%	5,1%
osoby w wieku produkcyjnym	560	50,4%	19%
osoby wieku poprodukcyjnym	476	42,8%	60,4%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

W 2002 roku 560 osób niepełnosprawnych w gminie były w wieku produkcyjnym, co było zjawiskiem niepokojącym. Stanowiły one 19% ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku. Równie liczną grupę reprezentowały osoby niepełnosprawne w wieku poprodukcyjnym (476 osób), których odsetek wśród osób starszych w gminie wynosił 60,4%.

Tabela 29. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

poziom wykształcenia	liczba osób	udział w ogóle niepełnosprawnych w wieku 13 lat i więcej
wyższe	7	0,7%
policealne	7	0,7%
średnie	76	7,2%
zasadnicze zawodowe	220	20,8%
podstawowe ukończone	547	51,8%
podstawowe nieukończone	194	18,4%
nieustalony	5	0,5%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Niski poziom wykształcenia w istotny sposób utrudnia osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie na rynku pracy i utrzymanie posiadanego zatrudnienia. W 2002 roku najliczniejszą grupę wśród osób dotkniętych niepełnosprawnością w gminie stanowiły osoby

z wykształceniem podstawowym ukończonym (547 osób). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych w wieku 13 lat i więcej wynosił ponad 51%.

Tabela 30. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób	udział w ogóle niepełnosprawnych
aktywni zawodowo pracujący	148	13,3%
aktywni zawodowo bezrobotni	26	2,3%
bierni zawodowo	935	84,2%
nieustalony status na rynku pracy	2	0,2%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych przez pracę stanowi bardzo wymagające i trudne do realizacji zadanie. W 2002 roku zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością w gminie była bierna zawodowo (935 osób). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych wynosił 84,2%. Aktywne zawodowo były 174 osoby dotknięte niepełnosprawnością. Wśród nich dominowały osoby posiadające zatrudnienie (148 osoby).

Do instytucji i organizacji pozarządowych, które świadczą wsparcie i opiekę osobom niepełnosprawnym z gminy Niechlów należą m.in.: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niechlowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Środowiskowy Dom Samopomocy w Górze, Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych we Wronińcu, Dom Pomocy Społecznej w Toporowie, Dom Pomocy Społecznej w Pakosławiu, Dom Pomocy Społecznej we Chwałkowie oraz Stowarzyszenie „Aktywni Niepełnosprawni”.

18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności,

środek obrony przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych, z powodu ich nadużywania, problemem przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Dane szacunkowe przedstawione w tym zakresie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawiera poniższa tabela.

Tabela 31. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. miście	w 25-tys. miście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

By skutecznie przeciwdziałać problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych. Na szczeblu gminnym działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie Niechlów w latach 2010-2012.

Tabela 32. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2010-2012

wielkość wydatków	2010 r.	2011 r.	2012 r.
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	67.040 zł	64.556 zł	58.610 zł
na przeciwdziałanie narkomanii	640 zł	1.494 zł	1.104 zł
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	–	–	–
razem	67.680 zł	66.050 zł	59.714zł

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Niechlowie.

W latach 2010-2012 wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień malała (z 67.680 zł w 2010 r. do 59.714 zł w 2012 r.). W analizowanym okresie spadały kwoty przeznaczane na walkę z alkoholizmem, wahaniom ulegały natomiast środki wykorzystywane na przeciwdziałanie narkomanii. W budżecie nie uwzględniono osobnych środków na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Jak wspomniano powyżej, ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności Komisji w gminie Niechlów oraz lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	57	53	53
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	6	–	1
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	18	39	18
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	–	1	–
liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	18	39	18
liczba negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	–	–	–
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	21	20	25

liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	3	1	–
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	8	8	3
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których GKRPA skierowała na terapię	4	3	–
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa		–	–

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Niechlowie.

W latach 2010-2012 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie była na podobnym poziomie (57 w 2010 r. oraz 53 w 2011 i 2012 r.). W 2010 r. przeprowadzono w nich 6 kontroli, a w 2012 r. tylko jedną. W 2010 i 2012 r. liczba wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wyniosła 18, natomiast w 2011 roku 39. Tak samo kształtowała się liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadzała również rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu. W 2010 r. odbyło się 21 takich rozmów, w 2011 r. – 20, a 2012 roku – 25. W 2010 r. były 3 osoby uzależnione od alkoholu, a w 2011 r. 1 osoba, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w latach 2010-2012 GKRPA kontaktowała się z odpowiednio 8, 8 i 3 osobami dotkniętymi tym problemem. W 2010 roku GKRPA skierowała na terapię 4 a roku później 3 sprawców przemocy.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie pełni również: punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin, z oferty którego w 2012 roku skorzystało 10 osób, Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który objął wsparciem 4 osoby, oraz 4 świetlice realizujące program socjoterapeutyczny (w Gminnym Ośrodku Kultury, w Zespole Szkół w Niechlowie, w Zespole Szkół w Sicinach oraz w Gimnazjum w Naratowie).

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie świadczy również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2010-2012 była ona udzielana rodzinom, które zmagaly się z alkoholizmem (liczba rodzin: 17 w 2010 r., 12 w 2011 r., 14 w 2012 r.; liczba osób w rodzinach: 53 w 2010 r., 29 w 2011 r., 29 w 2012 r.).

Osoby i rodziny z gminy dotknięte problemami uzależnień i przemocy w rodzinie mogą również korzystać z oferty jednostek funkcjonujących poza jej terenem. Należą do nich: Poradnia Odwykowa Uzależnień „Te-Med” (ul. Piastów 44, 46-200 Góra), Poradnia Odwykowa Uzależnień (ul. Świętosławy 1, 56-200 Góra), Centrum Profilaktyki Odwykowej (ul. Sportowa 1, 56-200 Góra), Grupa Wsparcia AA „Tęcza” (ul. Sportowa 1, 56-200 Góra), Grupa Wsparcia AA „Desiderata” (Dom Katechetyczny przy parafii św. Katarzyny, 56-200 Góra), Klub Abstynenta „Nowa Przyszłość” – Centrum Profilaktyki Alkoholowej (ul. Sportowa 1, 56-200 Góra) oraz Powiatowe Stowarzyszenie Abstynenta „Rodzina i Trzeźwość” (ul. Piastów 21/7, 56-200 Góra).

19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Ważnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego na temat przedmiotu diagnozy. W ramach diagnozy problemów społecznych gminy Niechlów badania takie zostały przeprowadzone przy zastosowaniu anonimowej ankiety rozesłanej do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. wójta, sołtysów, radnych, pracowników Urzędu Gminy, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych, kościoła) oraz mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono w sumie 73 wypełnione anonimowo ankiety, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie.

Atuty gminy

W pierwszej kolejności zapytano przedstawicieli środowiska lokalnego o największe atuty gminy. Informując o nich respondenci zwrócili uwagę na atrakcyjne położenie geograficzne, bogactwo środowiska naturalnego, w tym piękne krajobrazy i czyste powietrze. Wśród mocnych stron gminy wymieniali także korzystne warunki do produkcji rolnej, wskazując szczególnie na występujące w gminie gleby o wysokiej klasie bonitacyjnej.

Znacznym walorem gminy jest też, w opinii mieszkańców, system oświaty. Na terenie gminy działają sprawnie zarządzane szkoły i placówki przedszkolne, a poziom edukacji jest wysoki. Na zadowolenie mieszkańców wpływa także rozbudowana sieć placówek kulturalnych – w każdej wsi jest świetlica, a gminna biblioteka jest bogato wyposażona.

Nowoczesna oczyszczalnia i dobre oświetlenie wsi, to również, zdaniem mieszkańców, atuty gminy.

Słabe strony gminy

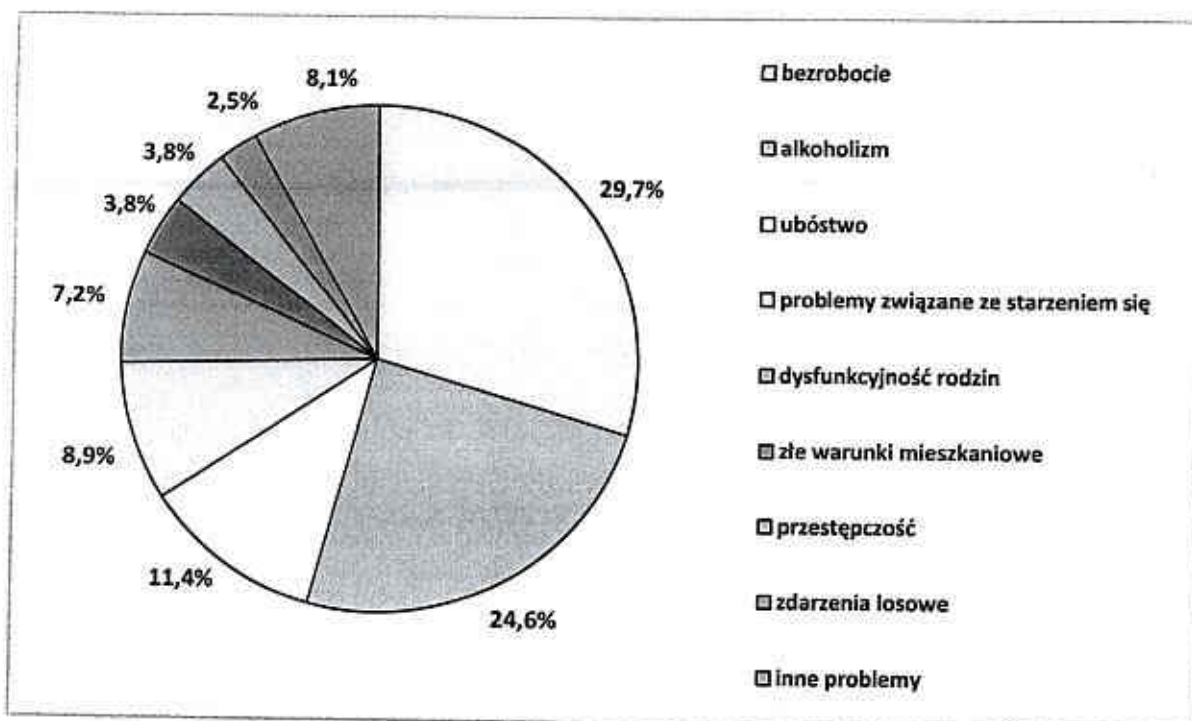
Odpowiadając na następne pytanie, ankietowani identyfikowali słabe strony gminy. W tym miejscu najczęściej wskazywali na duże bezrobocie, małą liczbę zakładów pracy, a także powiązaną z tym faktem emigrację zarobkową młodych ludzi.

Problemem mieszkańców jest też zły stan dróg gminnych, mała liczba ścieżek rowerowych i brak chodników, a także słabo rozwinięta sieć połączeń komunikacyjnych z aglomeracją miejską. Niepokój mieszkańców budzi również słabe zabezpieczenie terenów mieszkalnych przed powodzią. Znacznym utrudnieniem dla sporej grupy mieszkańców jest brak sieci kanalizacyjnej i gazowej. W opinii respondentów w gminie brakuje też mieszkań socjalnych, a ilość środków przeznaczanych na pomoc społeczną jest za mała.

W dalszej kolejności respondenci wskazywali na niedostateczną, ich zdaniem, bazę obiektów sportowo-rekreacyjnych sprzyjających integracji mieszkańców i organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

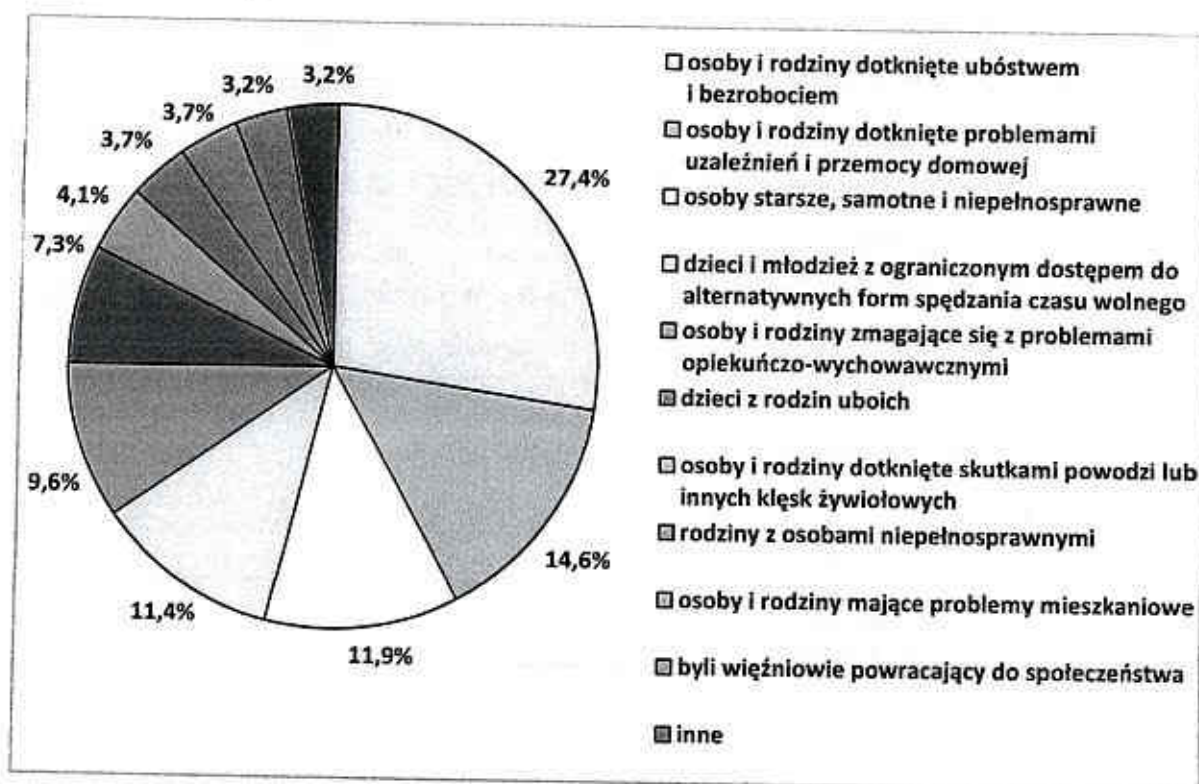

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy, respondenci zaliczyli bezrobocie (29,7%) i alkoholizm (24,6%). Szczególną uwagę zwrócili również m.in. na ubóstwo, problemy związane ze starzeniem się i dysfunkcyjność rodzin.

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowali podali kategorie osób i grup, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych występujących w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w gminie

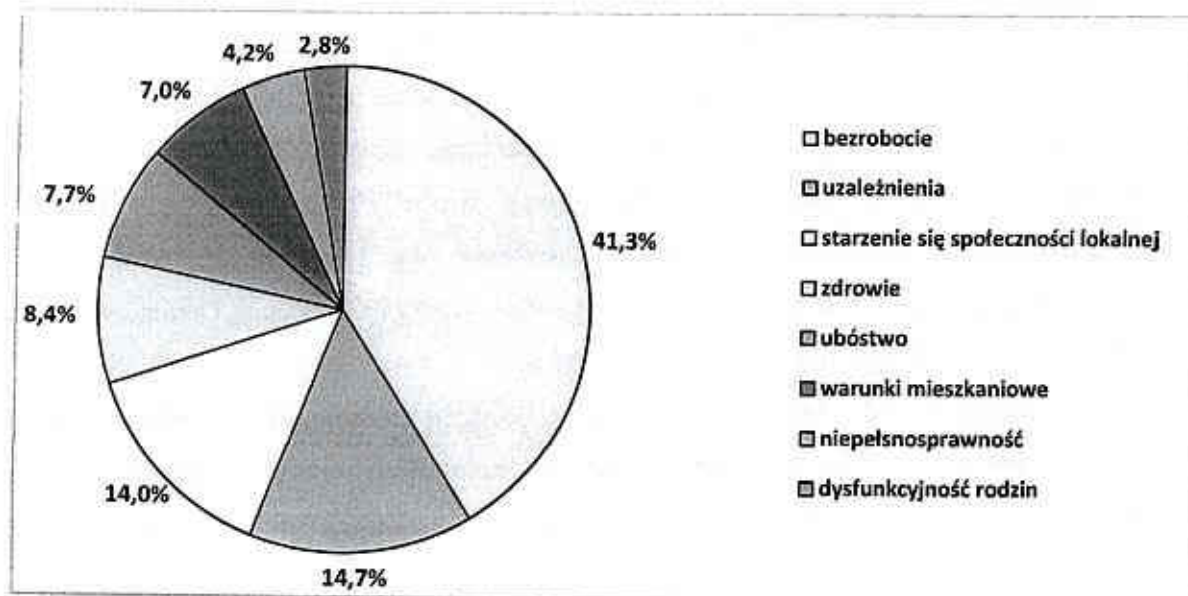

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych stwierdziło, że grupami, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych w gminie, są osoby i rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem (27,4%). Liczne grono wśród ankietowanych stanowili również Ci, którzy wskazali osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocy (14,6%). osoby starsze, samotne i niepełnosprawne (11,9%), dzieci i młodzież z ograniczonym dostępem do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (11,4%), osoby i rodziny zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz dzieci z rodzin uboich (po 9,6%).

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niewystarczająca. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najmniej zadowolająca w takich obszarach, jak: bezrobocie (41,3%) oraz uzależnienia (14,7%) i starzenie się społeczności lokalnej (14%).

Co zrobić, by poprawić sytuację osób i rodzin w gminie?

Najistotniejszym spośród działań, które powinny zostać w gminie podjęte w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi jest, w opinii mieszkańców, zmniejszenie poziomu bezrobocia. Ankietowani wskazują na pilną potrzebę stworzenia sprzyjających warunków dla powstawania nowych zakładów pracy i rozwoju już istniejących oraz nasilenie działań pobudzających aktywność zawodową, m.in. poprzez organizację kursów dokształcających. Oczekują także od władz gminy pozyskania nowych środków na inwestycje komunalne, w tym budowę mieszkań socjalnych.

Za istotne dla poprawy sytuacji osób z grup defaworyzowanych respondenci uznali zwiększenie pieniężnych i pozafinansowych świadczeń z pomocy społecznej. Wskazywali szczególnie na potrzebę wypłaty wyższych zasiłków, konieczność lepszego zorganizowania

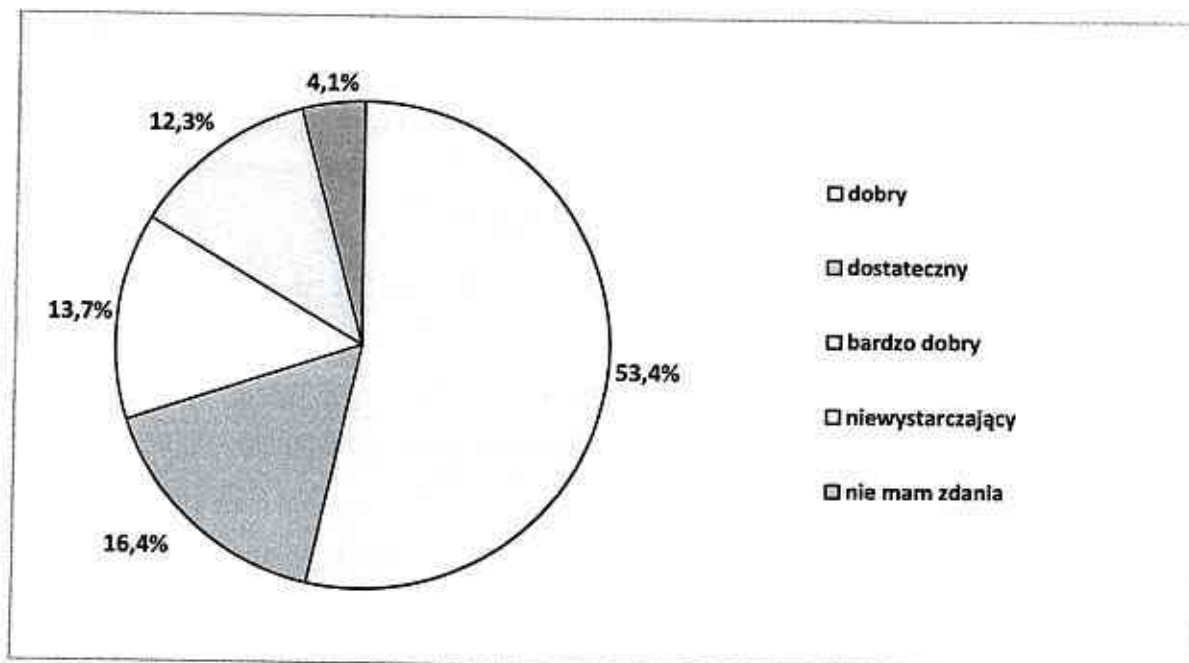
systemu wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych, pomoc osobom uzależnionym, między innymi poprzez utworzenie klubu AA. Równocześnie ankietowani uważają, że gmina winna kontrolować rodziny wieloproblemowe zarówno pod kontem lepszego zaadresowania pomocy dla nich, jak i właściwego jej wykorzystania.

Podmioty mogące przyczynić się do zniwelowania problemów społecznych w gminie

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania lokalnych problemów społecznych. W pierwszej kolejności zaliczyli do nich: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Urząd Gminy. Ważną rolę do odegrania przypisali również Radzie Gminy i Policji, a także Gminnemu Ośrodkowi Kultury, sołectwom, kościołowi i placówkom oświatowym.

Kolejne kwestie poruszone w ankiecie dotyczyły dostępności w gminie placówek służby zdrowia, oświatowo-wychowawczych, kulturalnych oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych. Jednocześnie poproszono badanych o wskazanie deficytów w powyższym zakresie. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?

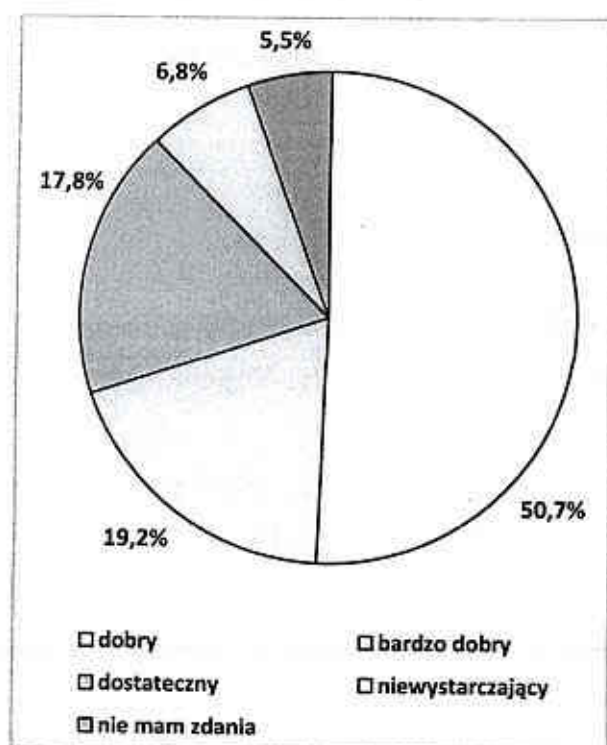

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

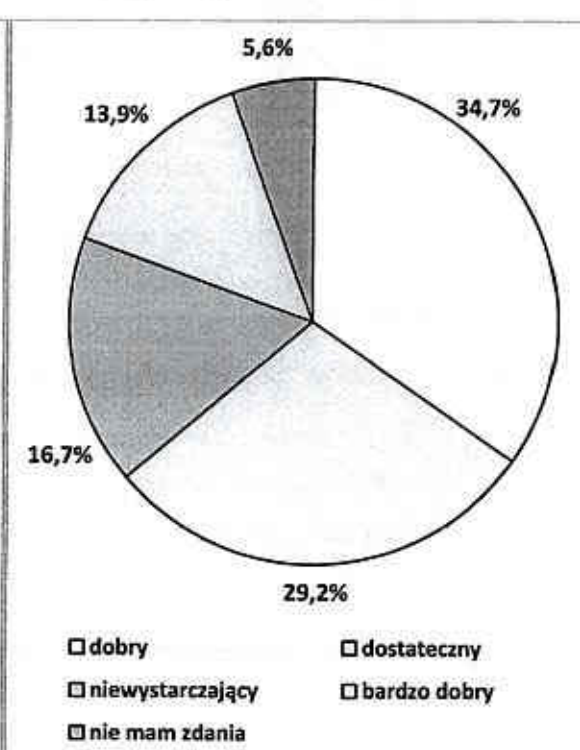
53,4% respondentów uznała dostępność placówek służby zdrowia za dobrą, natomiast 16,4% za dostateczną. Blisko 14% badanych stwierdziło, że jest ona bardzo dobra, a 12,3%, że jest niewystarczająca. Ponad 4% respondentów nie miało zdania na ten temat.

Do lekarzy, których w gminie brakuje bądź do których trudno się dostać, ankietowani zaliczali najczęściej: okulistę, dermatologa, kardiologa, ortopedy, laryngologa, neurologa, psychologa i psychiatry.

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

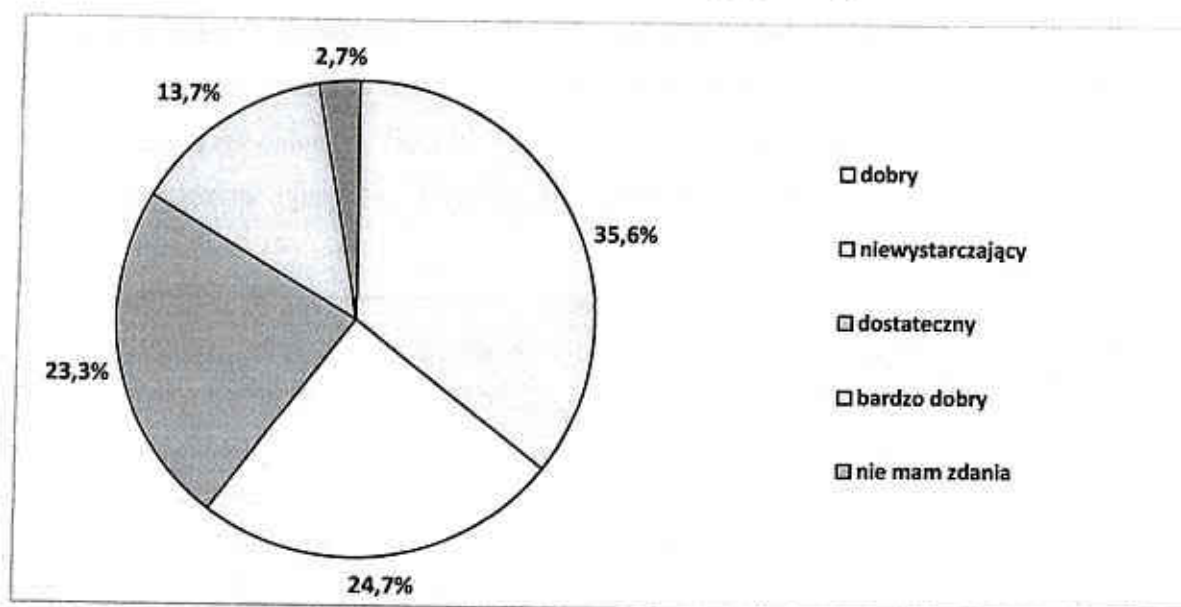
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (łącznie 69,9%) stwierdziła, że dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie jest dobry lub bardzo dobry, a kolejne 17,8% uznało go za dostateczny.

Blisko połowa respondentów (łącznie 48,6%) odpowiedziała, że dostęp do placówek kulturalnych w gminie jest dobry lub bardzo dobry. Zdaniem 29,2% badanych jest on dostateczny, a w opinii 16,7% ankietowanych niewystarczający.

Wskazując placówki oświatowo-wychowawcze oraz kulturalne, których w gminie brakuje bądź do których dostęp jest ograniczony, badani wymienili dobrze wyposażone świetlice, kino, przedszkole i żłobek.

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

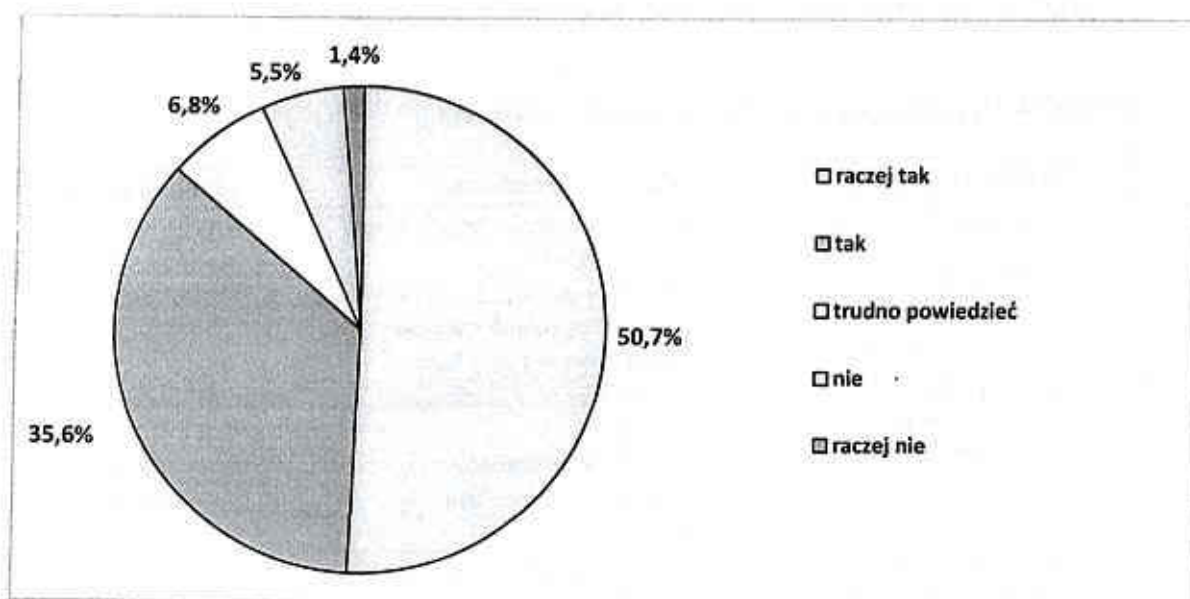
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Blisko 36% respondentów uznało dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych za dobry, ponad 23% za dostateczny, a prawie 14% za bardzo dobry. Negatywną opinię w tej sprawie przedstawiło prawie 25% ankietowanych.

W przypadku infrastruktury sportowo-rekreacyjnej badani dostrzegli potrzebę budowy pływalni. Respondenci wskazali również, że w gminie brakuje ścieżek rowerowych, kortów tenisowych oraz boisk sportowych i placów zabaw.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające uzyskać od respondentów opinie na temat stanu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (w sumie 86,3%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Odm inną opinię wyraziło jedynie 6,9% badanych. Jednocześnie zdania w tej sprawie nie miało 6,8% respondentów.

20. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

W 2012 roku w gminie Niechlów funkcjonowało 15 organizacji pozarządowych. Samorząd gminy, w oparciu o akt prawa miejscowego („Program Współpracy Gmin Niechlów z Organizacjami Pozarządowymi i Podmiotami wymienionymi w art. 3 ust 3. Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”), podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom realizacji zadań własnych gminy, dofinansowania działalności statutowej organizacji, wsparcia

lokalowej organizacji oraz doradztwa i konsultacji. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego funkcjonującego w gminie.

Tabela 34. Organizacje pozarządowe w gminie w 2012 roku

lp.	nazwa organizacji	charakterystyka działania	kategoria klienta
1.	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Sokół” w Niechlowie	<ul style="list-style-type: none"> szkolenie i organizowanie zajęć promocja sportu zachęcanie młodzieży do aktywnego udziału w zajęciach sportowych uczestnictwo w zawodach 	dzieci, młodzież szkolna i osoby dorosłe z terenu gminy
2.	Uczniowski Klub Sportowy „Victoria”		
3.	Stowarzyszenie „Odnowa Wsi Wroniniec”	<ul style="list-style-type: none"> działania na rzecz środowiska lokalnego integracja mieszkańców wspieranie wolontariatu promocja wsi 	mieszkańcy wsi Wroniniec oraz okolicznych miejscowości
4.	Stowarzyszenie „Siedmiu” w Sicinach	<ul style="list-style-type: none"> organizacja imprez plenerowych transport i wydawanie żywności z Banku Żywności promocja regionu 	mieszkańcy siedmiu wsi należących do stowarzyszenia
5.	Stowarzyszenie „Aktywni Niepełnosprawni”	<ul style="list-style-type: none"> aktywizacja osób niepełnosprawnych rozwój usług społecznych promocja turystyki lokalnej promocja zdrowia i zdrowego stylu życia 	mieszkańcy DPS Wroniniec, mieszkańcy sołectwa Wroniniec, mieszkańcy DPS Rogowo, młodzież Gimnazjum w Naratowie
6.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Naratów	<ul style="list-style-type: none"> spotkania integracyjne dla mieszkańców zachęta mieszkańców do aktywności na rzecz swojej miejscowości 	mieszkańcy wsi Naratów
7.	Stowarzyszenie „Nasz Niechlów”	<ul style="list-style-type: none"> promocja sołectwa aktywizacja mieszkańców pielęgnowanie tradycji i kultury 	mieszkańcy Niechlowa
8.	OSP Siciny	<ul style="list-style-type: none"> prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska, wypadków oraz innych klęsk i zdarzeń informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi upowszechnianie, w szczególności wśród członków, kultury fizycznej 	mieszkańcy gminy
9.	OSP Naratów		
10.	OSP Wroniniec		
11.	OSP Żuchłów		
12.	OSP Wronów		
13.	OSP Bełcz Wielki		
14.	OSP Niechlów		

15.	OSP Miechów	<p>i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalnej i oświatowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonywanie zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej, • działania na rzecz ochrony środowiska • wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych na własnym terenie • wykonywanie innych zadań określonych w statucie OSP • występy na zawodach sportowo-pożarniczych 	
-----	-------------	--	--

Dane Urzędu Gminy Niechlów.

W 2012 roku w gminie Niechlów były 3 parafie Kościoła rzymskokatolickiego oraz 1 Związek wyznaniowy. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35. Kościoły i związki wyznaniowe w gminie w 2012 roku

lp.	nazwa parafii/związku wyznaniowego	adres kościoła
1.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Michała Archaniola	Żabin 11, 56-215 Niechlów
2.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Marcina	Siciny 77, 56-215 Niechlów
3.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Zesłania Ducha Świętego	Żuchłów 42. 56-215 Niechlów
4.	Związek wyznaniowy „Zielonoświątkowy”	

Dane Urzędu Gminy Niechlów.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. W przypadku strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, który jest podmiotem analizy, i obejmuje następujące obszary:

- bezrobocie i ubóstwo;
- rodzina, dziecko i młodzież;
- uzależnienia i przemoc w rodzinie;
- bezdomność;
- starość;
- niepełnosprawność;
- kapitał społeczny i ludzki.

Obszar BEZROBOCIE I UBÓSTWO	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań na rzecz ograniczenia zjawiska bezrobocia w gminie, w tym wśród kobiet i osób w wieku 45 lat i więcej • prowadzenie przez pracowników socjalnych działań służących aktywizacji osób bezrobotnych • przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia bezrobocia • upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • rozpowszechnianie ofert pracy z zagranicy • pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • zachęcanie inwestorów do tworzenia nowych miejsc pracy • wpływanie na dostosowanie kierunków kształcenia w gminie do potrzeb rynku pracy • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych • przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • niewielka skala działań służących ograniczeniu zjawiska nielegalnego zatrudnienia
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie przez osoby bezrobotne wiedzy o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy oraz o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach, • korzystanie przez osoby bezrobotne z dostępu do europejskich rynków pracy • możliwość ograniczania bezrobocia przy wykorzystaniu środków finansowych z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost bezrobocia w gminie; rosnąca liczba osób bezrobotnych wymagających aktywizacji • utrzymujący się poziom bezrobocia wśród kobiet i osób w wieku 45 lat i więcej • występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia • nieodpowiednia do potrzeb liczba nowych inwestorów tworzących w gminie miejsca pracy • brak miejsc pracy dla młodzieży kończącej edukację • brak w gminie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych • utrzymujący się poziom nielegalnego

	zatrudnienia w gminie • rosnące ubóstwo wśród mieszkańców gminy
--	--

Obszar RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zapobieganie dysfunkcjom rodzin • prowadzenie efektywnej pracy socjalnej w obszarze wspierania rodzin, dzieci i młodzieży • analizowanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • koordynowanie działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież • rozwój szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego • podnoszenie poziomu nauczania w gminie 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczony dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • brak działań inicjujących powstawanie w gminie grup i ośrodków wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci i rodzin • nierozwijanie sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • brak działań na rzecz rozwoju szkolnictwa ponadgimnazjalnego • niedostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • brak działań propagujących ideę wolontariatu wśród dzieci i młodzieży • ograniczona działalność profilaktyczna w obszarze zdrowia • niewystarczające działania na rzecz zwiększenia dostępności opieki medycznej dla mieszkańców gminy
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • istnienie warunków do prowadzenia pracy socjalnej • możliwość poprawy skuteczności pomocy udzielanej rodzinom, dzieciom i młodzieży dzięki koordynacji działań instytucji wspierających te grupy • odpowiednia dostępność opieki przedszkolnej oraz szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie • zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych • rosnąca liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty spędzania czasu wolnego • istnienie w gminie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • zwiększająca się świadomość zdrowotna mieszkańców gminy • dobra dostępność opieki medycznej w gminie 	<ul style="list-style-type: none"> • utrzymująca się liczba rodzin dysfunkcyjnych • niedostateczna wiedza o potrzebach rodzin, dzieci i młodzieży • rosnąca liczba rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego • brak grup i ośrodków wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci i rodzin • niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w gminie • brak możliwości kontynuowania przez młodzież nauki na poziomie ponadgimnazjalnym w gminie • niewielka liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży

Obszar UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy prawnej • kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe • prowadzenie działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień wśród rodziców, nauczycieli i sprzedawców • diagnozowanie kwestii inicjacji alkoholowej i narkotykowej wśród dzieci i młodzieży • prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych • podejmowanie działań inicjujących powstawanie w gminie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży • prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy • funkcjonowanie w gminie zespołu interdyscyplinarnego • zapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia • kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczona działalność terapeutyczna i rehabilitacyjna w obszarze uzależnień • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • rosnąca liczba osób uzależnionych i współuzależnionych objętych leczeniem odwykowym • zwiększająca się liczba rodzin mogących skorzystać ze wsparcia psychospołecznego i prawnego • zwiększająca się świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych co do zagrożeń uzależnieniami • zmniejszająca się skala zjawiska nielegalności sprzedaży napojów alkoholowych w gminie • zwiększająca się kadra pracująca z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie • zwiększająca się liczba rodzin objętych poradnictwem i interwencją z powodu przemocy w rodzinie • brak wzrostu liczby osób wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> • niewielka liczba wyleczonych z uzależnień • obniżający się wiek inicjacji alkoholowej i narkotykowej • brak w gminie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • niska świadomość zagrożenia uzależnieniami wśród dzieci i młodzieży • brak w gminie organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie • zwiększająca się liczba osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych • zwiększająca się liczba osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych

Obszar BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie problemu bezdomności w gminie • prowadzenie działań na rzecz osób bezdomnych • informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • zapewnianie schronienia dla bezdomnych • zapewnianie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności • prowadzenie działań uwrażliwiających na problemy bezdomnych wśród mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczone działania zapobiegające bezdomności • brak standaryzacji usług świadczonych osobom bezdomnym • brak indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz bezdomnych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • występowanie problemu bezdomności • posiadanie przez bezdomnych wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • odpowiednia jakość usług świadczonych osobom bezdomnym • społeczna akceptacja osób bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby osób zagrożonych bezdomnością i osób bezdomnych w gminie wymagających schronienia • ograniczona liczba osób wychodzących z bezdomności • ograniczone możliwości realizacji indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezdomnych

Obszar STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • badanie liczebności osób starszych • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • dysponowanie odpowiednią liczbą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi • kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • brak działań inicjujących powstawanie w gminie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób starszych • niezapewnianie osobom starszym wsparcia w ramach małych form pomocy (klub seniora, dom dziennego pobytu) • brak działań mających na celu podniesienie poziomu życia osób starszych • ograniczona działalność prozdrowotna wśród osób starszych • brak działań w celu umożliwienia osobom starszym kontynuowania aktywności zawodowej • niska skala działań uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy i potrzeby osób starszych • ograniczone działania służące poprawie sfery technicznej ułatwiającej osobom starszym codzienne życie • brak działań inicjujących wolontariat na rzecz osób starszych w gminie • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych

	<ul style="list-style-type: none"> niezapewnianie osobom młodym warunków do pozostania w gminie
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> posiadanie przez osoby starsze wiedzy o dostępnych formach pomocy wzrost liczby osób starszych korzystających z usług opiekuńczych brak zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> zwiększająca się liczba osób starszych w gminie ograniczone możliwości uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny brak w gminie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób starszych brak dostępu osób starszych do małych form pomocy (klub seniora, dom dziennego pobytu) słaba dostępność domów pomocy społecznej niski poziom życia osób starszych w gminie mały udział osób starszych w działaniach prozdrowotnych mała liczba osób starszych kontynuujących aktywność zawodową nieodpowiednia do potrzeb osób starszych infrastruktura techniczna brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych niewielka liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze w codziennym życiu migracja osób młodych do większych jednostek administracyjnych

Obszar NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób niepełnosprawnych podejmowanie działań służących zwiększeniu społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych podejmowanie współpracy z organizacją pozarządową działającą na rzecz osób niepełnosprawnych („Aktywni Niepełnosprawni”) 	<ul style="list-style-type: none"> niewystarczająca liczba pracowników świadczących opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym brak wsparcia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi brak działań inicjujących powstawanie w gminie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych ograniczona współpraca z podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne osobom niepełnosprawnym niewielki udział w likwidowaniu barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym brak grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych ograniczona działalność służąca zwiększeniu społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych ograniczone działania inicjujące wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych w gminie
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> posiadanie przez osoby niepełnosprawne wiedzy o przysługujących im prawach 	<ul style="list-style-type: none"> rosnąca liczba osób niepełnosprawnych wymagających opieki i wsparcia ze strony

<p>i dostępnych formach wsparcia</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadanie przez osoby niepełnosprawne wiedzy o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy • istnienie w gminie organizacji pozarządowej działającej na rzecz osób niepełnosprawnych („Aktywni Niepełnosprawni”) 	<p>pracowników GOPS-u</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się w gminie liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających wsparcia • brak w gminie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób niepełnosprawnych • brak bazy rehabilitacyjnej w gminie • istnienie barier utrudniających życie osobom niepełnosprawnym • rosnąca liczba dzieci wymagających umieszczenia w grupach i klasach integracyjnych • marginalizacja problemów i potrzeb niepełnosprawnych • niski stopień społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych • niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby niepełnosprawne w codziennym życiu
---	---

Obszar KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiednia do potrzeb liczba pracowników socjalnych • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej • diagnozowanie problemów społecznych w gminie • informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia • poprawianie jakości obsługi klientów GOPS-u • posiadanie informacji o instytucjach wsparcia i organizacjach mogących świadczyć pomoc mieszkańcom gminy • pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej • uświadamianie władzom gminy roli i potrzeb sektora pomocy społecznej • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczone działania inicjujące powstawanie w gminie nowych placówek pomocy społecznej • brak działań inicjujących wolontariat w gminie • niewystarczające działania służące przeciwdziałaniu negatywnym stereotypom postrzegania sektora pomocy społecznej • ograniczona współpraca z przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze wykwalifikowana kadra zatrudniona w miejscowym ośrodku pomocy społecznej • brak syndromu wypalenia i popadania w rutynę wśród pracowników pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej przypadających na jednego pracownika socjalnego • niedostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej w gminie

<ul style="list-style-type: none"> wystarczająca wiedza na temat problemów społecznych w gminie posiadanie przez beneficjentów systemu pomocy społecznej wiedzy o dostępnych formach wsparcia odpowiednia jakość obsługi klientów GOPS-u, posiadanie przez pracowników pomocy społecznej wiedzy na temat instytucji wsparcia i organizacji pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom świadomość władz gminy co do roli i potrzeb sektora pomocy społecznej zmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej istnienie organizacji pozarządowych w gminie włączanie się przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych w działania pomocowe 	<ul style="list-style-type: none"> niedofinansowany system pomocy społecznej brak wolontariuszy świadczących pomoc osobom wymagającym wsparcia
--	--

INNE MOCNE I SŁABE STRONY ORAZ SZANSE I ZAGROŻENIA	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> budowa placów zabaw na terenie wiosek aktywnie działające organizacje współpracujące z sołectwami położenie geograficzne – walory przyrodnicze, atrakcyjne tereny gazetka lokalna kluby sportowe rozwój bazy sportowej organizacja imprez kulturalnych NATURA 2000 – Dolina Baryczy zasoby leśne kapliczki przydrożne Koło Pszczelarzy w gminie kształcąca się młodzież sołectwa wykazujące różny poziom aktywności na rzecz mieszkańców wsi dobrze rozbudowana struktura sportowa apteka dobrze wyposażona baza oświatowa zabytkowe kościoły Ochotnicze Straże Pożarne Przetwórstwo Przemysłu Ziemniaczanego w Niechlowie dwa CPN w Niechlowie trzy kościoły parafialne hotel, gastronomia 	<ul style="list-style-type: none"> brak mieszkań socjalnych uzależnienie znacznej liczby mieszkańców od świadczeń pomocy społecznej zły stan wałów przeciwpowodziowych zaśmiecanie lasu brak występów zespołów muzycznych dla społeczności gminnej ograniczone możliwości organizowania zabaw dochodowych na rzecz szkoły na terenie szkoły niszczące zabytki brak ścieżek rowerowych niska świadomość ekologiczna oddalenie od głównej drogi brak klubu seniora brak chodników w wielu miejscowościach nawracające włamania do sklepu słabo zintegrowani mieszkańcy mała chęć podejmowania aktywności społecznej w celu zintegrowania społeczności brak miejsc pracy migracja młodzieży w poszukiwaniu pracy brak wolontariatu przyzwolenie wielu rodzin na nieodpowiednie zachowania swoich dzieci wyuczona bezradność słaby dostęp do kultury
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> możliwość utworzenia szlaków turystycznych szansa na rozwój agroturystyki i turystyki 	<ul style="list-style-type: none"> ubożenie społeczności gminy wzrost znieczulicy społecznej

<p>(zbiorniki wodne, bogactwo świata przyrody i zwierząt)</p> <ul style="list-style-type: none">• wykorzystanie w przyszłości wyrobisk poźwirowych na tworzenie kąpielisk oraz zalewów przy rzekach• warunki na szersze wykorzystanie GOPS-u• miejsce, warunki i zaopatrzenie na myjnie	<ul style="list-style-type: none">• zanik, obniżenie odruchów pomocowych• niebezpieczeństwo szerzenia się patologii• zagrożenia przyrody• brak szerokiego wachlarza ofert pracy blisko miejsca zamieszkania dla osób bezrobotnych• zagrożenia powodziowe• częste podsiąki na polach i gospodarstwach przydomowych• spadek przyrostu naturalnego
---	---

22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Diagnoza przeprowadzona w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów obejmowała kilkanaście zagadnień. Jej wyniki posłużyły, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, do opracowania założeń polityki społecznej gminy na lata 2014-2020. Zostały one przedstawione w części programowej strategii i zawierają działania, które powinny przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych tak występujących w gminie obecnie, jak i w najbliższych latach. Działania te są wyznaczone w następujących obszarach:

- 1. Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom poprzez:**
 - wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy,
 - zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego,
 - pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.
- 2. Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez:**
 - wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania,
 - wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie,
 - pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju,
 - zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
- 3. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym poprzez:**
 - usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki,
 - ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych.
- 4. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego poprzez:**
 - przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich,
 - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

5. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego poprzez:

- doskonalenie kadr i służb pomocowych oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej,
- wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów na lata 2014-2020, jest następująca:

**Niechlów gminą stwarzającą mieszkańcom możliwości rozwoju
oraz skutecznie przeciwdziałającą zjawiskom
marginalizacji i wykluczenia społecznego**

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Wśród tych ostatnich pogrubioną czcionką oznaczono te, które mają charakter priorytetowy.

Cel strategiczny 1.:

Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.

Cele operacyjne:

1. Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.
2. Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego.
3. Pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny.
3. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez GOPS.
4. Promowanie gminy w celu pozyskania inwestorów mogących utworzyć nowe miejsca pracy; przygotowywanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie ulg podatkowych dla inwestorów.
5. Wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w gminie.
6. Wpływanie na dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.
7. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy.
2. Wsparcie osób ubogich pracą socjalną, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych.
3. Promowanie wśród zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej.
4. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
5. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich, w tym zbiórek rzeczy zbędnych.

6. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
7. Opracowanie, realizacja lub współdziałanie w realizacji programów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.
8. Powiększenie w gminie zasobów mieszkań komunalnych i socjalnych.
9. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich oraz z kościołem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością, w tym w oparciu o kontrakt socjalny.
2. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, zapewnienie im dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego, opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.
3. Zwiększenie liczby mieszkań komunalnych, w tym socjalnych.
4. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia.
5. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy w Górze, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba osób ubogich, bezrobotnych i bezdomnych objętych pracą socjalną oraz liczba osób objętych kontraktami socjalnymi,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa bezrobocia i bezdomności,
- liczba nowych inwestorów,
- liczba podmiotów gospodarczych,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów w zakresie aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba nowych mieszkań komunalnych, w tym socjalnych,
- liczba opracowanych i realizowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych,
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej,
- spadku liczby osób bezrobotnych,
- wzrostu liczby inwestorów i podmiotów gospodarczych,
- zmniejszenia liczby osób zagrożonych bezdomnością.

Cel strategiczny 2.:

Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.
2. Wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.
3. Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.
4. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
2. Promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników GOPS-u i placówek oświatowych.
3. Zatrudnianie asystentów rodziny oraz ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń.
4. Udzielanie przez GOPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
5. Zapewnienie rodzinom (w tym rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi) oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologiczno-pedagogicznego, prawnego), terapii rodzinnej.
6. Tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin i samotnych rodziców.
7. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci.
8. Opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny.
9. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego.
3. Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
4. Kontynuowanie działalności funkcjonującego w gminie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.
5. Kontynuowanie działalności funkcjonujących w gminie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w tym realizujących program socjoterapeutyczny.
6. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Zintensyfikowanie działalności zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie.
8. Zapewnienie, w razie potrzeby, osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
9. Kierowanie, w razie potrzeby, sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.
10. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
11. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Podnoszenie jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt i programy nauczania.
2. Rozwijanie oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (świetlice).
3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy).
4. Organizowanie oferty edukacyjnej dla uczniów uzdolnionych (np. w formie bezpłatnych zajęć), przyznawanie im stypendiów za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe.
5. Zwiększenie dostępności kształcenia dla uczniów niepełnosprawnych, m.in. poprzez prowadzenie nauczania indywidualnego oraz likwidowanie barier architektonicznych.

6. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy; rozwijanie infrastruktury umożliwiającej dzieciom i młodzieży spędzanie czasu wolnego i zwiększenie jej bezpłatnej dostępności, organizowanie wypoczynku.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Zwiększenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.
3. Podjęcie działań w kierunku zwiększenia w gminie dostępności usług medycznych na poziomie specjalistycznym.
4. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.
5. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami.

Szczegółowe działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii zawiera gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerzy w realizacji działań:

Szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Górze, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki służby zdrowia, grupy wsparcia, inne ośrodki wsparcia, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba rodzin wspierających,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin i samotnych rodziców,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej,
- liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjnego,
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba osób przebywających w ośrodkach wsparcia,
- liczba sprawców przemocy w rodzinie skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba nauczycieli i pedagogów szkolnych doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe,

- liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego oraz liczba dzieci i młodzieży objętych w ich ramach opieką,
- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym,
- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych w obiektach służących dzieciom i młodzieży,
- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi,
- liczba opracowanych i realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zwiększenia dostępności wsparcia, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci,
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych,
- zwiększenia szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce,
- poprawy dostępności kształcenia dla uczniów niepełnosprawnych,
- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia,
- zwiększenia dostępności opieki zdrowotnej.

Cel strategiczny 3.:

Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi.
2. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym.
3. Poprawa dostępności i jakości usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
4. Rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym poprzez organizowanie cyklicznych imprez, spotkań integracyjnych, zajęć, wycieczek, podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie klubu seniora.
5. Zwiększenie dostępu osób starszych do informacji o możliwych formach wsparcia.
6. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych oraz z kościołem,
7. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami niepełnosprawnymi.
3. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym.
4. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do informacji o prawach i uprawnieniach, m.in. poprzez wykorzystanie sieci Internet.
5. Przeciwdziałanie izolacji osób niepełnosprawnych, m.in. poprzez podejmowanie inicjatyw umożliwiających ich integrację z pełnosprawnymi mieszkańcami gminy.
6. Zwiększanie dostępności wsparcia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla z zaburzeniami psychicznymi.

7. Zwiększenie dostępu do kształcenia integracyjnego w gminie.
8. Podejmowanie współpracy z PCPR-em, PUP-em i PFRON-em w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy:
 - likwidacji barier,
 - zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego,
 - organizacji przedsięwzięć w zakresie sportu, kultury i turystyki,
 - zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia.
9. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.
10. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby niepełnosprawne w codziennym życiu.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020 (utworzenie klubu seniora – 2016 r.).

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Górze, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, Środowiskowy Dom Samopomocy w Górze, domy pomocy społecznej, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, placówki służby zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, w tym Stowarzyszenie „Aktywni Niepełnosprawni”, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- liczba osób korzystających z klubu seniora,
- liczba klas integracyjnych oraz liczba osób do nich uczęszczających,
- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych,
- liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi,
- liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w sporcie, kulturze i turystyce,
- liczba nowo utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym,
- podniesienia jakości świadczonych usług,
- podniesienia jakości funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania,
- zwiększenia liczby osób usprawnionych i zatrudnionych.

Cel strategiczny 4.:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów.
2. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
3. Patrołowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie.
4. Podejmowanie przez jednostki gminy i jej mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadgminnym, policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. remont dróg gminnych, budowę przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia, organizację dowozu dzieci i młodzieży do szkół.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerzy w realizacji działań:

Szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze,
- stopień poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie przestępczości i jej skutków,
- zwiększenia bezpieczeństwa na drodze.

Cel strategiczny 5.:

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne:

1. Doskonalenie kadr i służb pomocowych oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej.
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej w gminie oraz zachęcanie do podjęcia specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej oraz w zawodzie pracownika socjalnego.
2. Zatrudnianie asystentów rodziny.
3. Rozwijanie infrastruktury socjalnej w gminie poprzez poszerzenie oferty już działających jednostek oraz utworzenie, w razie potrzeby, nowych.
4. Podjęcie działań w kierunku poprawy bazy lokalowej GOPS-u.
5. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy.
6. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. przez utworzenie strony internetowej GOPS-u.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Kontynuowanie realizacji zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
2. Inicjowanie w gminie działalności nowych organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej.
3. Wspieranie lokalowe organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet samorządu źródeł finansowania.
4. Zwiększenie dostępności informacji o sektorze pozarządowym działającym w gminie.
5. Zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych oraz wspieranie inicjatyw społecznych.
6. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Szczegółowe działania w zakresie współpracy samorządu gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego zawiera Program Współpracy Gmin Niechlów z Organizacjami Pozarządowymi i Podmiotami wymienionymi w art. 3 ust 3. Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji działań:

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej we Wrocławiu, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba organizacji pozarządowych wspieranych przez samorząd gminy,
- liczba wolontariuszy,
- stopień dostępności informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych oraz działalności sektora pozarządowego.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,

- zwiększenia jakości świadczonych usług,
- zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych,
- zróżnicowania form i zwiększenia efektywności współpracy z sektorem pozarządowym.

Tabela 36. Ramy finansowe strategii na lata 2014-2020*

szacunkowa wielkość wydatków (w tys. złotych) w latach:						
2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
3.737.400	3.857.400	3.957.400	4.077.400	4.197.400	4.310.000	4.460.000

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niechłowie.

* Środki z budżetu gminy na realizację zadań z następującego zakresu:

- pomoc społeczna,
- świadczenia rodzinne,
- fundusz alimentacyjny,
- dodatki mieszkaniowe,
- stypendia,
- prace społecznie-użyteczne,
- fundusz alkoholowy,
- inne środki na ochronę zdrowia.

2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów na lata 2014-2020 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niechlowie. Działania te będą podejmowane przez wskazane powyżej podmioty zgodnie ze szczegółowym harmonogramem, ujętym w opracowywanych corocznie planach działań.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez zespół oceniający strategię. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawiają się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany.

Zespół oceniający zostanie powołany zarządzeniem Wójta Gminy Niechlów, a w jego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz jednostek mu podległych. Zasady działania zespołu zostaną określone zarządzeniem Wójta Gminy Niechlów.

Zespół oceniający strategię będzie oceniał poziom wdrożenia zapisów strategicznych raz na rok, a następnie przygotowuje raport monitoringowy. Zawartą w nim ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie przekaze Wójtowi Gminy i Radzie Gminy, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane pod każdym celem strategicznym wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. W przypadku części danych może zaistnieć potrzeba przeprowadzenia badań ankietowych wśród mieszkańców gminy oraz w kluczowych dla rozwiązywania lokalnych problemów społecznych podmiotach.

Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji strategii. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

3. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów na lata 2014-2020 będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów i projektów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od ich charakteru. Mogą one być przyjmowane stosownymi uchwałami przez radę i powinny stanowić załączniki do niniejszej strategii.

3.1. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów na lata 2014-2020 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- Program Współpracy Gmin Niechlów z Organizacjami Pozarządowymi i Podmiotami wymienionymi w art. 3 ust 3. Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

3.2. PROJEKTY

Prezentowane poniżej projekty powstały w trakcie prac nad strategią. Ich autorami są przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych działających w gminie w obszarze polityki społecznej. Projekty stanowią „bank pomysłów”, tzn. ich realizacja jest wskazana, ale możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

Projekt 1. „Popularyzacja książek o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”

Wnioskodawca projektu

Gminna Biblioteka w Niechlowie, ul. Dworcowa 9, 56-215 Niechlów.

Cel główny projektu

Zwalczanie patologii społecznych w gminie Niechlów.

Cele szczegółowe projektu

- podniesienie świadomości dzieci i młodzieży,
- nabycie umiejętności szukania rozwiązań.

Miejsce realizacji projektu

Gminna Biblioteka w Niechlowie i jej Filia w Sicinach.

Beneficjenci projektu

Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów z gminy Niechlów.

Partnerzy w realizacji projektu

- placówki oświatowe,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Górze,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Niechlowie.

Czas realizacji Projektu

Rok 2014.

Projekt 2. „Bezpieczne wakacje”

Wnioskodawca projektu

Gminny Ośrodek Kultury, ul. Dworcowa 9, 56-215 Niechlów.

Cel główny projektu

Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży i osób dorosłych – organizowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych, rozwijanie zdolności muzycznych i plastycznych podczas warsztatów.

Cele szczegółowe projektu

- kształtowanie pozytywnych nawyków aktywnego wypoczynku poprzez udział w rozgrywkach i turniejach sportowych, rajdach rowerowych, ogniskach,
- nabycie praktycznych umiejętności gry na gitarze, instrumentach klawiszowych, śpiewu.

Miejsce realizacji projektu

Gminny Ośrodek Kultury w Niechlowie.

Beneficjenci projektu

Dzieci, młodzież oraz osoby dorosłe zamieszkałe na terenie gminy Niechlów.

Partnerzy w realizacji projektu

- Urząd Gminy Niechlów,
- Stowarzyszenie „Nasz Niechlów”.

Czas realizacji Projektu

01.07.2014 r. – 31.08.2014 r.

Projekty 3-7.

1. „Starość też radość”,
2. „Seniorzy i juniorzy jako most pokoleniowy”,
3. „Zjazd Rodzin połączony z rozgrywkami sportowymi”,
4. „Pozyskiwanie sprzętu rehabilitacyjnego – fotel masujący do rehabilitacji”,
5. „Pozyskiwanie żywności z Caritasu”.

Wnioskodawca projektu

Stowarzyszenie „Aktywni Niepełnosprawni”, Wroniniec 59, 56-215 Niechlów.

Cel główny projektu

Stwarzanie możliwości uczestnictwa osób starszych, niepełnosprawnych psychicznie lub fizycznie z gmin: Góra i Niechlów w różnych formach aktywnego spędzania czasu wolnego poprzez zaspokajanie potrzeb intelektualnych, emocjonalnych, nawiązywania nowych znajomości i kontaktów, budowanie wolontariatu, udział w zajęciach terapeutycznych i rehabilitacyjnych, również na terenie szkoły.

Cele szczegółowe projektu

- wyjazdy do innych placówek,
- zorganizowanie zabaw sportowych,
- wyjazdy na wycieczki, pielgrzymki, do teatru,
- tworzenie własnych występów muzycznych i teatralnych,
- rehabilitacja,
- działania proekologiczne,
- wspólne kolędowanie, przygotowanie jasełek, andrzejki szkolne.

Miejsce realizacji projektu

- Dom Pomocy Społecznej w Wronińcu,
- świetlice sołeckie,
- sale sportowe,
- Gimnazjum w Naratowie,
- salka rehabilitacyjna w DPS we Wronińcu,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze.

Beneficjenci projektu

Przewlekłe psychicznie chorzy mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej we Wronińcu, niepełnosprawni fizycznie, starsi mieszkańcy okolicznych sołectw, młodzież Gimnazjum w Naratowie, dzieci ze szkoły podstawowej i przedszkola, mieszkańcy DPS-u w Rogowie.

Partnerzy w realizacji projektu

- DPS we Wronińcu,
- DPS w Rogowie,
- Gimnazjum w Naratowie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze,
- Sołtysi sołectw lub liderzy grup inicjatywnych.

Czas realizacji Projektu

1. „Starość też radość” – 3 miesiące,
2. „Seniorzy i juniorzy jako most pokoleniowy” – 3 miesiące,
3. „Zjazd rodzin” – jednorazowo co roku,
4. „Pozyskiwanie sprzętu rehabilitacyjnego” – jednorazowo do stałego użytku,
5. „Pozyskiwanie żywności” – cały rok.

Projekt 8. „Nie pozwólmy zniknąć tradycjom i zwyczajom naszych babć i dziadków”

Wnioskodawca projektu

Stowarzyszenie Siedmiu w Sicinach, Siciny 82/6, 56-215 Niechlów.

Cel główny projektu

Integracja osób starszych i samotnych z pozostałymi mieszkańcami.

Cele szczegółowe projektu

- przekazanie tradycji, ginących umiejętności,
- wzmacnianie więzi międzypokoleniowych.

Miejsce realizacji projektu

Świetlica wiejska w Sicinach.

Beneficjenci projektu

Osoby starsze, samotne, pozostali mieszkańcy, zwłaszcza młodzież.

Partnerzy w realizacji projektu

- Urząd Gminy Niechlów,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niechlowie,
- Gminny Dom Kultury w Niechlowie.

Czas realizacji Projektu

Minimum 2 lata.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niechlów na lata 2014-2020 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Diagramy:

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

Tabele:

- Tabela 1. Infrastruktura techniczna w gminie w 2012 roku
- Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2010-2012
- Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2010-2012
- Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2010-2012
- Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki w 2012 roku
- Tabela 6. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2010-2012
- Tabela 7. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) na koniec 2012 roku
- Tabela 8. Bezrobotni w gminie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2012
- Tabela 9. Stopa bezrobocia w powiecie, w województwie i w kraju w latach 2010-2012
- Tabela 10. Bezrobotni w gminie na koniec 2012 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia
- Tabela 11. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2010-2012
- Tabela 12. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2010-2012
- Tabela 13. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2012/2013

inie w 2012 roku
- Tabela 15. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy
- Tabela 16. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie w 2012 roku
- Tabela 17. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku
- Tabela 18. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku
- Tabela 19. Środki finansowe wydatkowane przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2010-2012
- Tabela 20. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012
- Tabela 21. Struktura wiekowa oraz aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2012 roku
- Tabela 22. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

Tabela 23. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2010-2012

Tabela 24. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2010-2012

Tabela 25. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2010-2012

Tabela 26. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2012 roku

Tabela 27. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2010-2012

Tabela 28. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

Tabela 29. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

Tabela 30. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Tabela 31. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

Tabela 32. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2010-2012

Tabela 33. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2010-2012

Tabela 34. Organizacje pozarządowe w gminie w 2012 roku

Tabela 35. Kościoły i związki wyznaniowe w gminie w 2012 roku

Tabela 36. Ramy finansowe strategii na lata 2014-2020

Wykresy:

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w gminie

Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?